

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΗΛΙΚΟΥΣ ΔΡΑΣΤΕΣ, ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΘΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ»

Συμπληρώθηκαν ήδη 6 χρόνια από τη δημοσίευση και θέση σε ισχύ της νέας νομοθεσίας για τους ανήλικους δράστες εγκληματικών πράξεων (ν. 3189/21.10.2003). Η νομοθεσία αυτή εκπονήθηκε από νομοπαρασκευαστική επιτροπή υπό την προεδρία του αείμνηστου Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου Ευάγγελου Κρουσταλάκη, έπειτα από πρωτοβουλία του τότε Υπουργού Δικαιοσύνης Μιχ. Σταθόπουλου. Τόσο ο Πρόεδρος της Επιτροπής –άνθρωπος με ανοικτό πνεύμα, θάρρος γνώμης και άρτια επιστημονική κατάρτιση- όσο και τα μέλη της –κορυφαίοι επιστήμονες και διακεκριμένοι δικαστικοί λειτουργοί με πολυετή εξειδίκευση στο αντικείμενο- έδωσαν, όπως ομολογείται από όλες τις πλευρές, τον καλύτερό τους εαυτό, ώστε το παραχθέν τελικώς νομοθέτημα να αποτελεί βασική συμβολή στον εκσυγχρονισμό και εξορθολογισμό, αλλά κυρίως στον εξανθρωπισμό του ελληνικού δικαίου ανηλίκων, μέσα στο πλαίσιο μιας δικαιοκρατούμενης κοινωνίας. Θα πρέπει βέβαια να παρατηρηθεί ότι ορισμένες από τις νομοθετικές προτάσεις της επιτροπής εκείνης δεν υιοθετήθηκαν από την τότε Κυβέρνηση -ίσως διότι θεωρήθηκαν τολμηρές για την εποχή τους. Είναι επίσης σημαντικό ότι κατά τη διάρκεια των έξι αυτών ετών, χάρη στον πλούσιο επιστημονικό διάλογο που αναπτύχθηκε, εντοπίστηκαν και ορισμένα κενά ή αστοχήματα της εισαχθείσας νομοθεσίας, που θα πρέπει πλέον να αντιμετωπιστούν με συστηματικό και ορθολογικό τρόπο.

Η πρώτη τομή θα πρέπει να γίνει στο θεσμό του ποινικού σωφρονισμού. Ο ποινικός σωφρονισμός, μολοντί τροποποιήθηκε με το νόμο του 2003, με τον οποίο καταργήθηκε η αόριστη διάρκειά του, παρέμεινε ωστόσο αμετάβλητος όσον αφορά τα χρονικά του όρια, παρά την αντίθετη πρόταση της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής, αλλά και τα διεθνώς κρατούντα. Και μπορεί βέβαια να αναγνωρίζεται γενικά ότι ο

2
ποινικός σωφρονισμός επιβάλλεται μόνον «ως έσχατο μέτρο» (Βλ. Ν. Κουράκη, Δίκαιο Παραβατικών Ανηλίκων, 2004, ιδίως σ. 291 επ., Κ. Σπινέλλη, Ελληνικό δίκαιο ανήλικων δραστών και θυμάτων, 1992, σ. 127, Α. Τρωιάνου – Λουλά, Ο ανήλικος παραβάτης και η δίκη του, ΝοΒ 1982, σ. 387) και ότι δεν έχει ανταποδοτικό αλλά παιδαγωγικό χαρακτήρα, ότι επιδιώκεται, δηλαδή, με αυτόν η βελτίωση του ανήλικου και η ομαλή επανένταξή του στην κοινωνία (Βλ. Α. Πιτσελά, Η ποινική αντιμετώπιση της εγκληματικότητας των ανηλίκων, στ' έκδ., 2008, σ. 59 επ.), δεν μπορεί όμως να παραγνωρίζει κανείς το γεγονός ότι πάντως αποτελεί «ποινή» που συνεπάγεται στέρηση της ελευθερίας του ανήλικου, και άρα συνιστά γι' αυτόν τιμωρία. Πρέπει επομένως να υπάγεται σε όλες τις δεσμεύσεις που ισχύουν και για τις υπόλοιπες ποινικές κυρώσεις, κυρίως ως προς την τήρηση των αρχών της νομιμότητας, της αναλογικότητας και της ίσης μεταχείρισης (Βλ. σχετικά Ν. Παρασκευόπουλου, σε: Μαργαρίτη/Παρασκευόπουλου, Ποινολογία, ζ' έκδ., 2005, σ. 57 επ., Ε. Συμεωνίδου-Καστανίδου, σε: Καϊάφα-Γκμπάντι/Μπιτζιλέκη/Συμεωνίδου-Καστανίδου, Δίκαιο των ποινικών κυρώσεων, 2009, σ. 32 επ.). Οι περιορισμοί αυτοί δεν ισχύουν προφανώς για τον ποινικό σωφρονισμό, εφόσον, σύμφωνα με το άρθρο 54 ΠΚ, η διάρκεια στέρησης της ελευθερίας στο ειδικό κατάστημα κράτησης νέων είναι σε πολλές περιπτώσεις μεγαλύτερη από εκείνη που προβλέπεται για τους ενήλικες. Είναι χαρακτηριστικό λ.χ. ότι ενώ ένας ενήλικας απειλείται με ποινή φυλάκισης από 10 ημέρες – 3 χρόνια για μια σωματική βλάβη από αμέλεια, ο ανήλικος για την ίδια πράξη απειλείται με ποινή εγκλεισμού στο ειδικό κατάστημα κράτησης που κυμαίνεται από 6 μήνες έως 10 έτη. Ταυτόχρονα, για όλα τα κακουργήματα που απειλούνται με ποινές μεγαλύτερες των πέντε έως δέκα ετών η προβλεπόμενη στο άρθρο 54 ΠΚ ποινή κυμαίνεται από 5 έως 20 έτη, μολονότι η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, που έχει, όπως είναι γνωστό, αυξημένη τυπική ισχύ (άρθρο 28 παρ. 1 Συντ.), ορίζει ρητά ότι η στέρηση της ελευθερίας των ανηλίκων πρέπει να είναι της μικρότερης δυνατής διάρκειας, ενώ και η νομοπαρασκευαστική επιτροπή είχε προτείνει τον περιορισμό του ανώτατου χρονικού ορίου του ποινικού σωφρονισμού στα 10 χρόνια (Βλ. σχετικά Α. Πιτσελά, ό.π., σ. 241 σημ. 360). Και η Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού, άλλωστε, έχει συστήσει στην ελληνική κυβέρνηση την κατάργηση της διάταξης που προβλέπει ότι το ανώτερο όριο του ποινικού σωφρονισμού είναι 20 έτη.

Το πρόβλημα επιτείνεται εξαιτίας των προϋποθέσεων που προβλέπει ο νόμος για την επιβολή του ποινικού σωφρονισμού στο άρθρο 127 ΠΚ. Με βάση το άρθρο αυτό, ο περιορισμός σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων μπορεί να επιβληθεί όταν το δικαστήριο, ερευνώντας τις περιστάσεις υπό τις οποίες τελέστηκε η πράξη και την όλη προσωπικότητα του ανήλικου, κρίνει ότι είναι αναγκαίος ο ποινικός σωφρονισμός του για να συγκρατηθεί από την τέλεση νέων αξιόποινων πράξεων. Η διάταξη αυτή έχει

3

επικριθεί όχι μόνο γιατί συνδέει την επιβολή της ποινής με την αβέβαιη κρίση για τη μελλοντική συμπεριφορά του ανηλίκου, αλλά και επειδή επιπλέον δε θέτει κανένα περιορισμό ως προς τη βαρύτητα της πράξης που έχει τελεστεί, επιτρέπει την επιβολή ποινής στερητικής της ελευθερίας ακόμα και σε ανηλίκους 13 ή 14 ετών, μολονότι τούτο φαίνεται να βρίσκεται σε αντίθεση με τις διεθνείς τάσεις ως προς τα μέτρα που μπορούν πράγματι να βοηθήσουν τους ανηλίκους σε αυτές τις ηλικίες, και οδηγεί σε διακριτική μεταχείριση των ανηλίκων, αφού η καταδίκη συναρτάται με όλους τους όρους της ζωής τους και όχι με την πράξη που έχουν τελέσει, έτσι ώστε το μέτρο να επιβάλλεται τελικά κατά βάση σε όσους προέρχονται από οικογένειες που δεν έχουν την οικονομική δύναμη να στηρίξουν τα παιδιά τους. Στην πράξη άλλωστε φαίνεται να επιβεβαιώνεται διαρκώς ότι ο εγκλεισμός επαυξάνει τον κίνδυνο υποτροπής, επειδή ακριβώς θέτει τον νέο στο περιθώριο, επιτείνει τον στιγματισμό του και εμποδίζει την ομαλή κοινωνική του επανένταξη (Βλ. *Χ. Δημόπουλου/Κ. Κοσμάτου*, Δίκαιο Ανηλίκων, 2006, σ. 114, *Α. Χαΐδου*, Η ιδρυματική και εξωϊδρυματική μεταχείριση των ανηλίκων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, 1990, σ. 113), γεγονός που οδηγεί στη σκέψη περιορισμού του ποινικού σωφρονισμού στις περιπτώσεις μόνον ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων που τελούνται μάλιστα από ανηλίκους μεγαλύτερους των 15 ετών, όπως ισχύει και σε πολλές άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Θα πρέπει επιπλέον να σημειωθεί ότι και το άρθρο 17.1. περ. (γ) των Στοιχειωδών Κανόνων των Ηνωμένων Εθνών για την Απονομή Δικαιοσύνης σε Ανηλίκους, γνωστών και ως Κανόνων του Πεκίνου (*Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice* ή *The Beijing Rules*, Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, Απόφαση 40/33), προβλέπει ρητά ότι «Στέρηση της προσωπικής ελευθερίας δεν επιβάλλεται, εκτός αν ο ανήλικος κηρύχθηκε ποινικά υπεύθυνος για σοβαρή πράξη βίας κατ' άλλου προσώπου ή για κατ' επανάληψη τέλεση άλλων σοβαρών εγκλημάτων και αν δεν υπάρχει άλλη κατάλληλη απάντηση».

Σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, εξάλλου, υποστηρίζονται με έμφαση τάσεις επέκτασης του πεδίου εφαρμογής του ποινικού δικαίου των ανηλίκων και σε άτομα μετεφηβικής ηλικίας ή νεαρούς ενήλικες, επειδή συχνά η εγκληματική συμπεριφορά των ατόμων αυτών σχετίζεται με το μεταβατικό στάδιο της ανάπτυξής τους και είναι γι' αυτό παροδική και εφήμερη. Το μεταβατικό στάδιο προς την ενηλικίωση φαίνεται να έχει παραταθεί. Είναι, λοιπόν, σκόπιμο να δοθεί στο δικαστήριο η δυνατότητα, κρίνοντας κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, να αποφασίζει αν οι νεαροί ενήλικες (18-21 ετών) πρέπει να αντιμετωπίζονται κατά τρόπο παρόμοιο με εκείνο που προβλέπεται για τους ανηλίκους, επιβάλλοντας σε αυτούς αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα που θα μπορούν να εκτίονται μέχρι το 25 έτος της ηλικίας τους (βλ. άλλωστε και Σύσταση Rec (2003) 20 της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης για τους «Νέους τρόπους αντιμετώπισης της παραβατικότητας των ανηλίκων

1
και το ρόλο της Δικαιοσύνης Ανηλίκων», παρ. 11). Για το σκοπό αυτό θα πρέπει να τροποποιηθεί το άρθρο 130 του Ποινικού μας Κώδικα. Αλλαγές είναι επιπλέον αναγκαίες στο θεσμό της υπό όρους απόλυσης, ώστε ο ανήλικος να μην έχει λιγότερα δικαιώματα από όσα ένας ενήλικος. Πιο συγκεκριμένα, ο ενήλικος έχει δικαίωμα παράστασης και ακρόασης στο δικαστικό συμβούλιο που αποφασίζει για την απόλυσή του (άρθρο 110 ΠΚ), σε αντίθεση με τον ανήλικο που στερείται του δικαιώματος αυτού.

Τομές πρέπει να γίνουν και στο διαδικαστικό πεδίο. Είναι σημαντικό ο δικαστής ανηλίκων να έχει αυξημένη εμπειρία και εξειδίκευση στο χειρισμό των θεμάτων που σχετίζονται με την εγκληματικότητα των ανηλίκων και για το λόγο αυτό αφενός πρέπει να προβλεφθεί ότι αυτός θα έχει το βαθμό του Προέδρου Πρωτοδικών και όχι του Πρωτοδίκη και αφετέρου ότι πρέπει να έχει συμμετάσχει σε σχετικά επιμορφωτικά σεμινάρια, τα οποία θα οργανώνει η Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών. Για τον ίδιο λόγο προβλέπεται ότι οι δικαστές ανηλίκων θα δικάζουν τα εγκλήματα ανηλίκων επί μία τουλάχιστον τριετία που μπορεί να ανανεώνεται για μία ακόμη τριετία, ώστε να επιτευχθεί η βέλτιστη αξιοποίηση της γνώσης και της εμπειρίας που αποκτούν σε αυτό το αντικείμενο. Αλλαγές απαιτούνται και στη διάταξη για την προσωρινή κράτηση των ανηλίκων, η οποία δε θα πρέπει να είναι επιτρεπτή παρά μόνο σε εκείνες τις περιπτώσεις που μπορεί να επιβληθεί και ποινικός σωφρονισμός, δηλαδή πλέον μόνο σε ανηλίκους άνω των 15 ετών, κάτι που προβλέπεται άλλωστε ρητά και από το άρθρο 3.2.-17 του Πρότυπου Νόμου του ΟΗΕ για το Σύστημα της Δικαιοσύνης των Ανηλίκων (Model Law on Juvenile Justice, 1997), με βάση το οποίο «μόνο νέοι ηλικίας από 15 ετών μπορούν να κρατηθούν προσωρινά». Εξάλλου, κατά τη σύσταση R(2003)20, άρθρο 16, της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, η προσωρινή κράτηση δεν μπορεί να διαρκεί άνω των 6 μηνών έως την έναρξη της δίκης του ανηλίκου (πρβλ. και άρθρο 13.1 των Κανόνων του Πεκίνου, όπως και άρθρο 37 περ. β', εδ. β' της Διεθνούς Σύμβασης ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού – ν. 2101/1992).

Αλλαγές φαίνονται όμως αναγκαίες και σε σχέση με την τηρούμενη διαδικασία και την υποστήριξη του ανηλίκου από συνήγορο. Η αυτόφωρη διαδικασία δεν μπορεί να τηρείται για τους ανηλίκους, εφόσον η ποινική τους μεταχείριση προϋποθέτει την προηγούμενη έρευνα των συνθηκών της ζωής τους και των παραγόντων που τους ώθησαν στο έγκλημα. Ήδη άλλωστε στην πράξη οι ανήλικοι δικάζονται σε ρητή δικάσιμο αφού προηγουμένως έχει συνταχθεί σχετική έκθεση από τους επιμελητές ανηλίκων. Την ορθή αυτή παγιωμένη θέση της νομολογίας μας πρέπει και ρητά να προβλέψει πλέον ο νόμος, όπως ρητά πρέπει επιπλέον να προβλεφθεί ο υποχρεωτικός διορισμός συνηγόρου για την εκδίκαση σοβαρών εγκλημάτων, δηλαδή

-5-

πράξεων που αν τελούνταν από ενήλικες θα είχαν το χαρακτήρα κακουργήματος (Για την ανάγκη ενίσχυσης της νομικής θέσης του ανηλίκου καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας και την αναγνώριση του δικαιώματος παράστασης με συνήγορο, βλ. άρθρα 7.1 και 15.1 των Στοιχειωδών Κανόνων των Ηνωμένων Εθνών για την Απονομή της Δικαιοσύνης σε Ανηλίκους, καθώς και τη Σύσταση της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης No. R (87) 20 για τις «Κοινωνικές αντιδράσεις στην παραβατικότητα των ανηλίκων», παρ. 8).

Αλλά και στο επίπεδο του λεγόμενου προληπτικού δικαίου των ανηλίκων χρειάζονται σημαντικές επεμβάσεις. Σε αντίθεση με ό,τι ισχύει για τους ενήλικες, σχετικά με τους οποίους το κράτος μπορεί να επεμβαίνει μόνο αφού τελέσουν ένα έγκλημα, στους ανηλίκους η κρατική φροντίδα πρέπει να προσφέρεται ήδη σε προγενέστερο στάδιο, στις περιπτώσεις εκείνες που το περιβάλλον μέσα στο οποίο μεγαλώνουν τους ωθεί ουσιαστικά στο έγκλημα. Ωστόσο, όπως ορθά έχει επισημάνει ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης, στην περίπτωση αυτή η παρέμβαση του κράτους πρέπει να έχει κατά βάση προνοιακό χαρακτήρα και η φροντίδα του ανηλίκου πρέπει να πραγματοποιείται πρωτίστως σε προνοιακού τύπου δομές. Μόνο κατ' εξαίρεση, όταν ο αρμόδιος επιμελητής ανηλίκων διαβεβαιώνει ότι η φροντίδα του ανηλίκου στις υπάρχουσες τέτοιου είδους δομές δεν μπορεί να προσφέρει το αναγκαίο γι' αυτόν περιβάλλον, μπορεί να διατάσσεται ο εγκλεισμός του ανηλίκου στο ίδρυμα αγωγής που προβλέπεται στο άρθρο 17 του ν. 2298/1995. Ακόμη άλλωστε και στην περίπτωση αυτή, ο εγκλεισμός δεν μπορεί να γίνεται χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η γνώμη και του ίδιου του ανηλίκου, ανάλογα με την ηλικία του και το βαθμό ωριμότητάς του. Για το σκοπό αυτό, είναι αναγκαία η θέσπιση της υποχρεωτικής ακρόασης του ανηλίκου από το δικαστή ανηλίκων και συνεκτίμησης της προσωπικής του γνώμης πριν από τη λήψη απόφασης για τον εγκλεισμό του σε ίδρυμα αγωγής για λόγους προληπτικούς και, ειδικότερα, επειδή ο ανήλικος συμβιώνει σε κοινωνικό περιβάλλον ατόμων που τελούν καθ' έξη ή κατ' επάγγελμα αξιόποινες πράξεις (άρθρο 17 παρ. 5 του ν. 2298/1995). Το αναγκαίο μιας τέτοιας ακρόασης προκύπτει και από το άρθρο 3 περ. β' της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Άσκηση των Δικαιωμάτων των Παιδιών (ν. 2502/1997 - πρβλ. και άρθρο 12 παρ. 1 της Διεθνούς Σύμβασης ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού - ν. 2101/1992). Γι' αυτό και η εν λόγω ακρόαση θα πρέπει επιπλέον να γίνεται υποχρεωτικά και από τον αρμόδιο εισαγγελέα, εφόσον πρόκειται να εφαρμόσει το άρθρο 45Α ΚΠΔ περί αποχής από ποινική δίωξη ανηλίκου. Εξάλλου, για λόγους δημοκρατικούς θα πρέπει εκ των προτέρων να ορίζεται η ακριβής μέγιστη χρονική διάρκεια που κρίνεται αναγκαία για τον προληπτικό εγκλεισμό του ανηλίκου στο ίδρυμα αγωγής, όπως άλλωστε αυτή ορίζεται και στις περιπτώσεις που ο εγκλεισμός προβλέπεται ως αναμορφωτικό μέτρο στο άρθρο 122 ΠΚ.

5
Αλλαγές όμως απαιτούνται και σε σχέση με τους μηχανισμούς που διαθέτει το κράτος για την πρόληψη της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων. Όπως δείχνουν όλες οι έρευνες, το μεγαλύτερο ποσοστό των παιδιών που βρίσκονται στα ειδικά καταστήματα κράτησης είναι παιδιά που έχουν υποστεί μακρόχρονη κακοποίηση από μέλη της οικογένειάς τους, είτε με τη μορφή της σωματικής κακοποίησης είτε με τη μορφή της παραμέλησης ή εκμετάλλευσης. Παράλληλα αποδεικνύεται ότι οι κρατικοί και κοινωνικοί φορείς ελάχιστη βοήθεια προσφέρουν στο επίπεδο της πρόληψης της θυματοποίησης των ανηλίκων και της -σε μεγάλο βαθμό- συνδεόμενης με αυτήν εγκληματικότητάς τους. Θα πρέπει βέβαια να αναγνωριστεί ότι ο Έλληνας νομοθέτης εγκαίρως διέγινωσε την ανάγκη κρατικής παρέμβασης. Η μέριμνα για τους ανηλίκους που βρίσκονται σε κίνδυνο έχει ανατεθεί από το κράτος, ήδη από τη δεκαετία του '40, στις Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων που έχουν συσταθεί σε κάθε πρωτοδικείο (βλ. Α. Τρωιάνου-Λουλά, Η Υπηρεσία Επιμελητών των Δικαστηρίων Ανηλίκων, 1989, σ. 21 και 246 επ.). Ωστόσο, οι Εταιρείες αυτές, κυρίως εξαιτίας της έλλειψης του αναγκαίου προσωπικού αλλά και της μεγάλης έντασης των προβλημάτων που καλούνται να αντιμετωπίσουν, δε φαίνεται ότι μπορούν -παρά το σημαντικό έργο που επιτελούν ορισμένες από αυτές- να ανταποκριθούν στο έργο που τους έχει ανατεθεί. Το ίδιο το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία τους, μολοντί αναμορφώθηκε το 1995, παρουσιάζει εξάλλου ορισμένα προβλήματα (κυρίως ως προς τη σύνθεση των διοικητικών τους συμβουλίων), που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν. Πιο συγκεκριμένα, με την προτεινόμενη ρύθμιση προσδιορίζεται με μεγαλύτερη σαφήνεια το έργο που οφείλουν να προσφέρουν οι Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων και εξειδικεύονται τα προσόντα όσων διορίζονται στο διοικητικό τους συμβούλιο.

Παράλληλα, η πιο σημαντική τομή στο χώρο αυτό είναι η προβλεπόμενη στο προτεινόμενο σχέδιο νόμου ίδρυση Κεντρικού Επιστημονικού Συμβουλίου που θα αναλάβει να παρακολουθεί το προσφερόμενο από τις Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων έργο, καθώς επίσης να διατυπώνει προτάσεις για τα προβλήματα και την έλλειψη συντονισμού που παρατηρείται στις σχέσεις μεταξύ των Εταιρειών αφενός και άλλων φορέων που δραστηριοποιούνται στον ίδιο χώρο αφετέρου. Σήμερα είναι κοινή διαπίστωση τόσο του Συνηγόρου του Παιδιού και της UNICEF όσο και της επιστημονικής κοινότητας ότι ένα βασικό πρόβλημα στο χώρο της πρόληψης και αντιμετώπισης της θυματοποίησης και εγκληματικότητας των ανηλίκων είναι η πλήρης έλλειψη συντονισμού μεταξύ των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων, όπως και μεταξύ αυτών και άλλων φορέων που ασχολούνται με την ίδια ομάδα στόχο, υπάγονται όμως στον έλεγχο άλλων Υπουργείων ή έχουν ιδρυθεί από την τοπική αυτοδιοίκηση ή ιδιώτες. Το αποτέλεσμα είναι κατασπατάληση πόρων και μειωμένη

- * -

αποτελεσματικότητα. Το κράτος εμφανίζεται τελικά απόν. Αντίστοιχο πρόβλημα υπάρχει σχετικά με τους ανηλίκους που έχουν τελέσει κάποιο έγκλημα και έχουν στερηθεί την ελευθερία τους. Πέραν των κακών συνθηκών των χώρων κράτησης (θα άξιζε να αναφερθεί ότι η διεθνής τάση είναι η οργάνωση μικρών κοινοτήτων, με οικογενειακή κατά βάση μορφή), η εκπαίδευση και η προσφορά δραστηριοτήτων για την κάλυψη του ελεύθερου χρόνου, όπως επίσης η επαγγελματική κατάρτιση και η προετοιμασία των νεαρών κρατούμενων για την κοινωνική τους επανένταξη, είναι τομείς όπου δεν υπάρχει ένας συνολικός σχεδιασμός και συντονισμός του προσφερόμενου έργου.

Με τα δεδομένα αυτά, είναι αναγκαία η σύσταση στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων επιστημονικού συμβουλίου που θα υποστηρίζεται διοικητικά από ειδική υπηρεσία του ίδιου Υπουργείου και θα έχει ως έργο (α) την παρακολούθηση του έργου των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων πανελλαδικά και την εισήγηση προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των αναγκαίων μέτρων για τη βελτίωσή του, (β) την ανάπτυξη συνεργασίας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο με οργανισμούς και υπηρεσίες, δημόσιους ή ιδιωτικούς, καθώς και με Μ.Κ.Ο. για την οργάνωση ενός ενιαίου Δικτύου πρόληψης και αντιμετώπισης της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων, (γ) τη διαμόρφωση μιας κεντρικής υπηρεσίας καταγγελιών πράξεων κακοποίησης, παραμέλησης ή εγκατάλειψης ανηλίκων, (δ) τη διατύπωση προτάσεων και την εκπόνηση μελετών, ιδίως σε στρατηγικό επίπεδο, για θέματα που αφορούν στην πρόληψη και αντιμετώπιση της εγκληματικότητας των ανηλίκων, καθώς και (ε) την παροχή υπηρεσιών γνωμοδοτικού και συμβουλευτικού χαρακτήρα για τα θέματα αυτά προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ή άλλους φορείς.

Με βάση τα παραπάνω, το προτεινόμενο σχέδιο νόμου απαρτίζεται από τρία κεφάλαια. Στο πρώτο περιλαμβάνονται οι τροποποιήσεις του ουσιαστικού ποινικού δικαίου, δηλαδή οι τροποποιήσεις των διατάξεων του Ποινικού μας Κώδικα, ενώ στο δεύτερο, οι αλλαγές που πρέπει να γίνουν στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και στον Κώδικα Οργανισμού των Δικαστηρίων. Τέλος, στο τρίτο κεφάλαιο προβλέπονται αλλαγές στο λεγόμενο προληπτικό δίκαιο που αφορά τους ανηλίκους όπως και στο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων, ενώ προβλέπεται ακόμα η ίδρυση Κεντρικού Επιστημονικού Συμβουλίου για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων.

Ειδικότερα, στις επιμέρους διατάξεις του νομοσχεδίου προβλέπονται τα ακόλουθα:

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Τροποποιήσεις του Ποινικού Κώδικα

Άρθρο 1

Με το άρθρο αυτό τροποποιείται το άρθρο 54 του Ποινικού Κώδικα, ώστε να προβλεφθεί πλέον ότι ο ποινικός σωφρονισμός δεν μπορεί κατ' αρχήν να έχει διάρκεια μεγαλύτερη των δέκα ετών, όπως είχε προταθεί και από την νομοπαρασκευαστική επιτροπή το 2003. Καθώς η ποινή αυτή θα μπορεί πλέον (σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην επόμενη διάταξη) να επιβάλλεται μόνο για αδικήματα που αν τελούνταν από ενήλικα θα ήταν κακουργήματα, προτείνεται η μείωση των ορίων της στους έξι μήνες έως πέντε έτη όταν η απειλούμενη για το έγκλημα ποινή είναι κάθειρξη μέχρι δέκα ετών, ενώ σε διαφορετική περίπτωση, όταν, δηλαδή η απειλούμενη για το έγκλημα ποινή είναι πρόσκαιρη κάθειρξη μεγαλύτερη αυτής των 5-10 ετών ή ισόβια κάθειρξη, προτείνεται η πρόβλεψη περιορισμού σε ειδικό κατάστημα κράτησης που θα κυμαίνεται κατ' αρχήν από δύο έως δέκα έτη και θα μπορεί σε εξαιρετικές περιπτώσεις ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων να ανέρχεται μέχρι 15 έτη. Υπενθυμίζεται ότι και η πρόταση της Επιτροπής Κρουσταλάκη ήταν για κατώτατο όριο έως δύο έτη, καθώς και ότι στη Γερμανία ο ποινικός σωφρονισμός έχει διάρκεια 6 μήνες – 5 έτη και κατ' ανώτατο όριο 10 έτη (βλ. παρ. 18 γερμ. Νόμου για τα Δικαστήρια Ανηλίκων). Εξάλλου, η χορήγηση κατά την ελληνική νομοθεσία υφ' όρον απόλυσης μετά την έκτιση από τον ανήλικο του 1/2 (υποχρεωτικά) ή και του 1/3 της ποινής του (εάν υφίσταται σπουδαίος λόγος) (ά. 129 ΠΚ) αποτελεί όχι σύντμηση της αρχικώς επιβληθείσας ποινής, αλλά απλώς έκτιση ενός μέρους της ποινής αυτής υπό καθεστώς ελευθερίας και υπό την επίβλεψη του επιμελητή ανηλίκων.

Άρθρο 2

Με το άρθρο 2 τροποποιείται αρχικά το άρθρο 126 ΠΚ, ώστε να είναι σαφές ότι στους ανηλίκους μέχρι και το 15ο έτος της ηλικίας τους συμπληρωμένο επιβάλλονται μόνον αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα. Με το ίδιο άρθρο τροποποιείται και η διάταξη του άρθρου 127 ΠΚ, ώστε ο περιορισμός ανηλίκου σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων να επιβάλλεται μόνο σε ανηλίκους που έχουν συμπληρώσει το 15ο έτος της ηλικίας τους, εφόσον η πράξη τους έχει το χαρακτήρα κακουργήματος και ο ποινικός σφραγισμός κρίνεται, με ειδικά και εμπεριστατωμένα αιτιολογημένη απόφαση, απολύτως αναγκαίος, ενόψει του ότι η υπό κρίση αξιόποινη πράξη εμπεριέχει στοιχεία βίας, στρέφεται κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας ή αποτελεί μέρος ευρύτερης εγκληματικής δραστηριοποίησης του ανηλίκου. Με την τροποποίηση αυτή, το ελληνικό δίκαιο ακολουθεί την τάση που επικρατεί διεθνώς για περιορισμό του ποινικού σφραγισμού στα ιδιαίτερα σοβαρά εγκλήματα και σε ανηλίκους μεγαλύτερης σχετικά ηλικίας.

Άρθρο 3

Με την πρώτη παράγραφο του άρθρου αυτού τροποποιείται το άρθρο 129 του Ποινικού Κώδικα, ώστε ο ανήλικος να έχει πλέον το δικαίωμα παράστασης και ακρόασης στο Τριμελές Δικαστήριο Ανηλίκων που αποφασίζει για την υπό όρους απόλυσή του, όπως έχει ο ενήλικας. Με τη δεύτερη παράγραφο του άρθρου, τροποποιείται η πρώτη παράγραφος του άρθρου 130 ΠΚ, ώστε να εναρμονιστεί το όριο της εκεί αναφερόμενης ανηλικότητας με το όριο που υιοθετείται στο άρθρο 127 ΠΚ και να διευκρινιστεί ότι ακόμα και όταν κάποιος δικάζεται μετά τη συμπλήρωση του 18^{ου} έτους της ηλικίας του για πράξη που είχε τελέσει όσο ήταν ανήλικος, πρέπει ο ποινικός σφραγισμός να επιβάλλεται με τα ίδια κριτήρια που θα επιβαλλόταν ακόμα και αν εισαγόταν σε δίκη πριν από τη συμπλήρωση του 18^{ου} έτους της ηλικίας του. Τέλος, με την τρίτη παράγραφο του άρθρου τροποποιείται το άρθρο 131 ΠΚ, ώστε να είναι δυνατή και όχι υποχρεωτική η αντικατάσταση του περιορισμού σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων με φυλάκιση ή κάθειρξη, όταν αυτός που καταδικάζεται για μια πράξη την οποία τέλεσε όσο ήταν ανήλικος έχει συμπληρώσει ήδη το 21ο έτος της ηλικίας του πριν αρχίσει η εκτέλεση της απόφασης.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Τροποποιήσεις στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

και στον Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων

Άρθρο 4

Με το άρθρο αυτό τροποποιούνται οι διατάξεις του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών, ώστε να προβλεφθούν πλέον αυξημένα προσόντα για τον ορισμό ενός δικαστή ως δικαστή ανηλίκων. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι καθήκοντα Δικαστή Ανηλίκων αναλαμβάνει πρόεδρος πρωτοδικών, ο οποίος ορίζεται με έναν αναπληρωτή του πρόεδρο ή πρωτοδίκη, κατά τη διαδικασία που προβλέπει ο Κώδικας. Η ιδιαιτερότητα της φύσης των υποθέσεων που αφορούν ανηλίκους, η σοβαρότητά τους, το ευαίσθητο της ηλικίας των δραστών και η αύξηση ορισμένων κατηγοριών αξιόποινων πράξεων που τελούνται από ανηλίκους στη σύγχρονη εποχή σηματοδοτούν την ανάγκη της προσεγμένης και επιτυχούς προσέγγισης, κατανόησης και μεταχείρισης των ανηλίκων εκ μέρους δικαστών που έχουν το βαθμό προέδρου πρωτοδικών, ως εμπειρότερων και με αυξημένο κύρος έναντι των νεότερων κατά βαθμό συναδέλφων τους δικαστών. Ως επιπλέον όρος προβλέπεται και η παρακολούθηση σχετικών επιμορφωτικών σεμιναρίων που θα πρέπει να οργανώνει η Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών, ώστε να εφαρμόζονται πλήρως οι σχετικές διατάξεις του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών, κατά τις οποίες ως δικαστές ανηλίκων ορίζονται ειδικά εκπαιδευμένοι και εξειδικευμένοι δικαστές (πρβλ. και άρθρο 22 των Στοιχειωδών Κανόνων των Ηνωμένων Εθνών για την Απονομή Δικαιοσύνης σε Ανηλίκους, γνωστών και ως Κανόνων του Πεκίνου (*Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice* ή *The Beijing Rules*)).

Οι επιπλέον τροποποιήσεις που πραγματοποιούνται με το άρθρο αυτό αφορούν: α) τον καθορισμό της θητείας των δικαστών ανηλίκων ως τριετούς και β) τον περιορισμό της δυνατότητας ανανέωσης της θητείας των δικαστών ανηλίκων έως μια μόνο επιπλέον τριετία, ώστε να αποφεύγεται με τις επανειλημμένες ανανεώσεις της θητείας η αποξένωση των δικαστών από τους λοιπούς κλάδους του δικαίου που εντάσσονται στο πολυσύνθετο λειτούργημά τους και τους οποίους επίσης πρέπει να υπηρετούν επιτυχώς. Η ανανέωση πάντως της θητείας των δικαστών ανηλίκων για μία τριετία κρίνεται αναγκαία, προκειμένου η αρχική τριετής εμπειρία τους στο

-11-

συγκεκριμένο αντικείμενο να αποβεί θετικότερη και αποτελεσματικότερη προς όφελος των ανηλίκων στα επόμενα τρία έτη.

Άρθρο 5

Με το άρθρο αυτό τροποποιείται το άρθρο 45Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ώστε πλέον να ορίζεται ως υποχρεωτική η προηγούμενη ακρόαση του ανηλίκου πριν ο εισαγγελέας αποφασίσει για την αποχή ή μη από την ποινική δίωξη. Στο άρθρο 45Α προβλέπεται ήδη ότι ο εισαγγελέας ερευνά τις περιστάσεις υπό τις οποίες τελέστηκε η πράξη και την όλη προσωπικότητα του ανηλίκου και επομένως η ακρόαση του ανηλίκου εμπίπτει στα πιθανά μέσα που θα επιλέξει να χρησιμοποιήσει ο εισαγγελέας, χωρίς όμως και να είναι υποχρεωτική. Τούτο ορίζεται πλέον ρητά στο προτεινόμενο άρθρο, σύμφωνα και με όσα προβλέπει το άρθρο 3 περ. β' της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την άσκηση των Δικαιωμάτων των Παιδιών (ν. 2502/1997 – πρβλ. και άρθρο 12 παρ. 1 της Διεθνούς Σύμβασης ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού – ν. 2101/1992).

Άρθρο 6

Με το άρθρο αυτό τροποποιείται η διάταξη του άρθρου 113 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, που αναφέρεται στην αρμοδιότητα των δικαστηρίων ανηλίκων (μονομελών και τριμελών), ώστε να συμβαδίζει με τις αλλαγές που υιοθετούνται στο ουσιαστικό ποινικό δίκαιο. Συγκεκριμένα, με τη διάταξη αυτή, τα μονομελή δικαστήρια είναι αρμόδια για την εκδίκαση όλων των αξιόποινων πράξεων που αν τελούνταν από ενήλικα θα είχαν το χαρακτήρα κακουργήματος που απειλείται με ποινή πρόσκαιρης κάθειρξης με ανώτατο όριο κατώτερο των είκοσι ετών, ενώ στα τριμελή δικαστήρια υπάγονται τα εγκλήματα που αν τελούνταν από ενήλικα θα επέσυραν ισόβια κάθειρξη ή πρόσκαιρη κάθειρξης της οποίας το ανώτατο όριο είναι είκοσι έτη.

Άρθρο 7

Με το άρθρο 7 προστίθεται παράγραφος 4 στο άρθρο 242 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ώστε να προβλεφθεί και ρητά ότι στα δικαστήρια ανηλίκων δεν

14

μπορεί να τηρηθεί η διαδικασία του αυτοφώρου, κάτι το οποίο ούτως ή άλλως νομολογιακά τηρείται.

Άρθρο 8

Με το άρθρο 8 τροποποιείται η διάταξη του άρθρου 282 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ώστε η προσωρινή κράτηση των ανηλίκων να είναι πλέον επιτρεπτή μόνο σε εκείνες τις περιπτώσεις που μπορεί να επιβληθεί και ποινικός σωφρονισμός, δηλαδή μόνο σε ανηλίκους άνω των 15 ετών. Προβλέπεται επιπλέον ότι μεταξύ των περιοριστικών όρων που μπορεί να επιβάλλει το δικαστήριο είναι και ένα ή περισσότερα από τα αναμορφωτικά μέτρα του άρθρου 122 παρ. 1 ΠΚ και ότι η προσωρινή κράτηση των ανηλίκων δεν μπορεί κατ' αρχήν να διαρκεί για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών, έτσι ώστε το δίκαιό μας να συμβαδίζει πλέον με τις απαιτήσεις των διεθνών κειμένων τα οποία δεσμεύουν και την Ελλάδα. Εξάλλου, μόνη η παραβίαση των περιοριστικών όρων που έχουν επιβληθεί στον ανήλικο δεν επιτρέπεται να οδηγή άνευ ετέρου σε προσωρινή κράτηση.

Άρθρο 9

Με το άρθρο αυτό προτείνεται αλλαγή του άρθρου 340 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας ώστε να μην υπάρχει πλέον το ενδεχόμενο να δικαστεί ο ανήλικος, ο οποίος κατηγορείται για σοβαρά αδικήματα, χωρίς την παρουσία συνηγόρου. Για το σκοπό αυτό προβλέπεται ο υποχρεωτικός διορισμός συνηγόρου από τον δικαστή ανηλίκων, σύμφωνα και με όσα προβλέπονται ειδικότερα περί διορισμού συνηγόρου από το άρθρο 40 παρ. 2 περ. β'ii της Διεθνούς Σύμβασης ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ν. 2101/1992), το άρθρο 14 παρ. 3 περ. δ' του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (ν. 2462/1997) και το άρθρο 6 παρ. 3 περ. γ' ΕΣΔΑ.

**Τροποποιήσεις του ν. 2298/1995 και ίδρυση Κεντρικού Επιστημονικού Συμβουλίου
για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των
ανηλίκων**

Άρθρο 10

Με το άρθρο αυτό επέρχονται αλλαγές στο λεγόμενο προληπτικό δίκαιο των ανηλίκων. Με βάση το ισχύον δίκαιο, το κράτος οφείλει να μεριμνά για τους ανηλίκους όχι μόνο αφού τελέσουν κάποια αξιόποινη πράξη, αλλά ήδη και σε προγενέστερο στάδιο, στις περιπτώσεις που ζουν σε περιβάλλον το οποίο δημιουργεί κινδύνους για την ομαλή ανάπτυξη και ένταξή τους στο κοινωνικό σύνολο. Ωστόσο, στην περίπτωση αυτή η παρέμβαση του κράτους πρέπει να έχει κατά βάση προνοιακό χαρακτήρα και η φροντίδα του ανηλίκου να πραγματοποιείται πρωτίστως σε προνοιακού τύπου δομές. Μόνο κατ' εξαίρεση, όταν ο αρμόδιος επιμελητής ανηλίκων διαβεβαιώνει ότι η φροντίδα του ανηλίκου στις υπάρχουσες τέτοιου είδους δομές δεν μπορεί να προσφέρει το αναγκαίο περιβάλλον, μπορεί να διατάσσεται ο εγκλεισμός του ανηλίκου στο ίδρυμα αγωγής που προβλέπεται στο άρθρο 17 του ν. 2298/1995. Ακόμη άλλωστε και στην περίπτωση αυτή, ο εγκλεισμός δεν μπορεί να διατάσσεται εν αγνοία του ανηλίκου ή χωρίς προηγουμένως να έχει τουλάχιστον ακουστεί η δική του γνώμη, εφόσον βεβαίως είναι σε θέση να την εκφράζει. Για το λόγο αυτό προβλέπεται η τροποποίηση του άρθρου 17 παρ. 5 του ν. 2298/1995, ώστε αφενός να προωθείται κατ' αρχήν η παραπομπή του ανηλίκου σε προνοιακού τύπου δομές και αφετέρου, όταν αυτή δεν κρίνεται επαρκής, να είναι αναγκαία πλέον η προηγούμενη υποχρεωτική ακρόαση του ανηλίκου από το Δικαστή Ανηλίκων και η συνεκτίμηση της προσωπικής του γνώμης πριν από τη λήψη απόφασης για τον εγκλεισμό του σε ίδρυμα αγωγής για λόγους προληπτικούς και, ειδικότερα, επειδή ο ανήλικος συμβιώνει σε κοινωνικό περιβάλλον ατόμων που τελούν καθ' ἑξῆς ή κατ' επάγγελμα αξιόποινες πράξεις. Με την προτεινόμενη διάταξη εναρμονίζονται επίσης τα όρια της ανηλικότητας στο άρθρο 17 του ν. 2298/1995, από τα 7 έως 18 που είναι σήμερα, στα 8 έως 18, όπως προβλέπονται στον Ποινικό Κώδικα (άρθρο 121), ενώ για λόγους δικαιοκρατικούς προβλέπεται ακόμη ο εκ των προτέρων ακριβής ορισμός της μέγιστης χρονικής διάρκειας του προληπτικού εγκλεισμού του ανηλίκου στο ίδρυμα αγωγής.

Άρθρο 11

Με το άρθρο αυτό προτείνονται μια σειρά από αλλαγές στο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων (ΕΠΑ), στις οποίες έχει ανατεθεί από το κράτος η μέριμνα για τους ανηλίκους που βρίσκονται σε κίνδυνο όπως και για τους ανηλίκους που τελούν αξιόποινες πράξεις. Συγκεκριμένα, με την προτεινόμενη ρύθμιση τροποποιείται το άρθρο 18 του ν. 2298/1995, όπου ορίζεται το νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας των Εταιρειών και προσδιορίζεται με μεγαλύτερη σαφήνεια το έργο που οφείλουν να προσφέρουν. Παράλληλα εξειδικεύονται τα προσόντα όσων διορίζονται στο διοικητικό τους συμβούλιο. Η τροποποίηση θα συμπληρωθεί με την προετοιμασία ενός σύγχρονου Κανονισμού Λειτουργίας των Εταιρειών, ο οποίος θα εκδοθεί με σχετική Υπουργική Απόφαση.

Άρθρο 12

Με το άρθρο 12 προβλέπεται η ίδρυση στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων εννεαμελούς Κεντρικού Επιστημονικού Συμβουλίου για την αντιμετώπιση του προβλήματος της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων. Το Συμβούλιο αυτό υποστηρίζεται διοικητικά από συνιστώμενη ειδική υπηρεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης και έχει ως έργο: (α) την παρακολούθηση του έργου των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων πανελλαδικά και την εισήγηση προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των αναγκαίων μέτρων για τη βελτίωσή του, (β) την ανάπτυξη συνεργασίας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο με οργανισμούς και υπηρεσίες, δημόσιους ή ιδιωτικούς, καθώς και με Μ.Κ.Ο. για την οργάνωση ενός ενιαίου Δικτύου πρόληψης και αντιμετώπισης της θυματοποίησης και εγκληματικότητας των ανηλίκων, (γ) τη διαμόρφωση μιας κεντρικής υπηρεσίας καταγγελιών πράξεων κακοποίησης, παραμέλησης ή εγκατάλειψης ανηλίκων, (δ) τη διατύπωση προτάσεων και την εκπόνηση μελετών, ιδίως σε στρατηγικό επίπεδο, για θέματα που αφορούν στην πρόληψη και αντιμετώπιση της εγκληματικότητας των ανηλίκων, καθώς και (ε) την παροχή υπηρεσιών γνωμοδοτικού και συμβουλευτικού χαρακτήρα για τα θέματα αυτά προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ή άλλους φορείς. Το Συμβούλιο υποστηρίζεται διοικητικά από αποκεντρωμένη ειδική υπηρεσία, η οποία υπάγεται απευθείας στον Υπουργό.

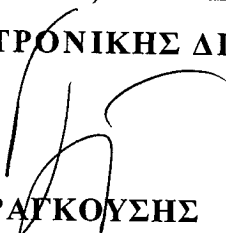
Άρθρο 13

Με το άρθρο αυτό ορίζεται η έναρξη ισχύος του νέου νόμου.

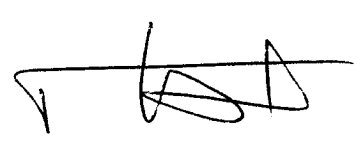
Αθήνα, 14 Ιανουαρίου 2010

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

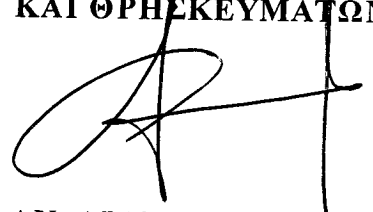
**ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
& ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**

Ι. ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

**ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

ΑΝ. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

**ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

Μ. ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

**ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
& ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ**

Χ. ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

Καταργούμενες και τροποποιούμενες διατάξεις

Άρθρο 54 Ποινικού Κώδικα

Η διάρκεια του περιορισμού σε ειδικό κατάσταση κράτησης νέων δεν υπερβαίνει τα είκοσι ούτε είναι μικρότερη από πέντε έτη, αν για την πράξη που τελέστηκε ο νόμος απειλεί ποινή στερητική της ελευθερίας ανώτερη από δέκα έτη. Σε κάθε άλλη περίπτωση το ελάχιστο όριο διάρκειας του περιορισμού είναι έξι μήνες και το ανώτερο δέκα έτη.

Άρθρο 126 Ποινικού Κώδικα

1. Η αξιόποινη πράξη που τελέστηκε από ανήλικο οκτώ έως δεκατριών ετών δεν καταλογίζεται σε αυτόν.
2. Σε ανήλικο που τέλεσε αξιόποινη πράξη χωρίς να έχει συμπληρώσει το δέκατο τρίτο έτος της ηλικίας του επιβάλλονται μόνο αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα.
3. Σε ανήλικο που τέλεσε αξιόποινη πράξη και έχει συμπληρώσει το δέκατο τρίτο έτος της ηλικίας του επιβάλλονται αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα, αν δεν υπάρχει περίπτωση να υποβληθεί ο ανήλικος σε ποινικό σωφρονισμό κατά το επόμενο άρθρο.

Άρθρο 127 Ποινικού Κώδικα

1. Αν το δικαστήριο ερευνώντας τις περιστάσεις υπό τις οποίες τελέστηκε η πράξη και την όλη προσωπικότητα του ανηλίκου που έχει συμπληρώσει το δέκατο τρίτο έτος της ηλικίας του κρίνει ότι είναι αναγκαίος ο ποινικός σωφρονισμός του για να συγκρατηθεί από την τέλεση νέων αξιόποινων πράξεων, τον καταδικάζει σε περιορισμό σε ειδικό κατάσταση κράτησης νέων.
2. Στην απόφαση του δικαστηρίου ορίζεται επακριβώς ο χρόνος παραμονής του ανηλίκου στο κατάστημα αυτό σύμφωνα με το άρθρο 54.

Άρθρο 129 Ποινικού Κώδικα

1. Με τη λήξη του ημίσεως της ποινής του περιορισμού σε ειδικό κατάσταση κράτησης νέων, η οποία έχει επιβληθεί, το δικαστήριο απολύει τον ανήλικο, κατά τα οριζόμενα παρακάτω. Στην απόφαση για την απόλυση υπό όρο ορίζεται ο χρόνος της δοκιμασίας, που δεν μπορεί να υπερβαίνει το υπόλοιπο της ποινής.
2. Η απόλυση υπό όρο χορηγείται οπωσδήποτε, εκτός αν κριθεί με ειδική αιτιολογία ότι η διαγωγή του ανηλίκου κατά την έκτιση της ποινής καθιστά απολύτως αναγκαία τη συνέχιση της κράτησής του, για να αποτραπεί η τέλεση από αυτόν νέων αξιόποινων πράξεων. Για τη χορήγηση της υπό όρο απόλυσης η διεύθυνση του καταστήματος στο οποίο κρατείται ο ανήλικος υποβάλλει αίτηση μαζί με έκθεση της κοινωνικής υπηρεσίας του καταστήματος μόλις συμπληρωθεί η έκτιση του ημίσεως της επιβληθείσας ποινής.
3. Η απόλυση υπό όρο μπορεί να χορηγηθεί και πριν από την έκτιση του ημίσεως της ποινής που έχει επιβληθεί, μόνο για σπουδαίους λόγους και εφόσον έχει εκτιθεί πραγματικά το ένα τρίτο αυτής.
4. Για τη χορήγηση της υπό όρο απόλυσης, ως ποινή που εκτίθηκε θεωρείται και αυτή που υπολογίστηκε ευεργετικά σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Η απόλυση υπό όρο δεν μπορεί να χορηγηθεί, αν ο ανήλικος δεν έχει παραμείνει σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων για χρονικό διάστημα ίσο με το ένα τρίτο της ποινής που έχει επιβληθεί.
5. Στον απολυόμενο μπορεί να επιβληθούν κατά τη διάρκεια του χρόνου δοκιμασίας του υποχρεώσεις που αφορούν τον τρόπο ζωής του και ιδίως τον τόπο διαμονής, τη διαπαιδαγώγηση ή την παρακολούθηση εγκεκριμένου από το νόμο θεραπευτικού προγράμματος ψυχικής απεξάρτησης από ναρκωτικές ή άλλες οιοπνευματώδεις ουσίες. Στον αλλοδαπό απολυόμενο μπορεί να διαταχθεί και η απέλαση του στη χώρα από την οποία προέρχεται, εκτός αν η οικογένειά του διαμένει νομίμως στην Ελλάδα ή η απέλασή του είναι ανέφικτη. Αν ο απολυόμενος παραβιάσει τους όρους εφαρμόζεται αναλογικώς το άρθρο 107.
6. Αν ο απολυόμενος κατά το χρόνο δοκιμασίας του καταδικασθεί για κακούργημα ή πλημμέλημα από δόλο, η απόλυση αίρεται και εφαρμόζεται το άρθρο 132.
7. Αν μετά την απόλυση παρέλθει ο χρόνος δοκιμασίας τον οποίο όρισε η απόφαση χωρίς να γίνει ανάκληση, η ποινή θεωρείται ότι εκτίθηκε.
8. Αρμόδιο για την απόλυση του ανηλίκου και την ανάκληση της υπό όρο απόλυσης είναι το Τριμελές Δικαστήριο Ανηλίκων στο Πλημμελειοδικείο του τόπου όπου εκτίεται ο περιορισμός σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων.
9. Αν ανήλικος κατά τη διάρκεια του περιορισμού του σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων για έγκλημα του άρθρου 5 του Ν. 1729/1987, όπως ισχύει, ή για έγκλημα που φέρεται ότι τελέστηκε για να διευκολυνθεί η χρήση ναρκωτικών ουσιών, παρακολούθησε επιτυχώς εγκεκριμένο συμβουλευτικό πρόγραμμα και υπάρχει δήλωση από τον υπεύθυνο αναγνωρισμένου προγράμματος ψυχικής απεξάρτησης ότι γίνεται δεκτός σε αυτό, η παρακολούθηση αυτή συνιστά σπουδαίο λόγο για πρόωρη απόλυση υπό όρο με την έννοια της παραγράφου 3. Οι υπεύθυνοι του εκτός καταστήματος προγράμματος ψυχικής απεξάρτησης έχουν την υποχρέωση να ενημερώνουν ανά δίμηνο τη δικαστική αρχή για τη συνεπή παρακολούθηση του προγράμματος από τον εν λόγω ανήλικο ή για την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος και χωρίς καθυστέρηση για την αδικαιολόγητη διακοπή της παρακολούθησής του. Στην περίπτωση διακοπής ανακαλείται η υπό όρο απόλυση.
10. Αν η αίτηση για απόλυση υπό όρο δεν γίνει δεκτή, νέα αίτηση μπορεί να υποβληθεί μετά δύο μήνες από την απόρριψη, εκτός αν υπάρξουν νέα στοιχεία."

Άρθρο 130 Ποινικού Κώδικα

1. Αν ανήλικος που έχει συμπληρώσει το δέκατο τρίτο έτος της ηλικίας του τέλεσε αξιόποινη πράξη και εισάγεται σε δίκη μετά τη συμπλήρωση του δέκατου όγδου έτους, το δικαστήριο μπορεί, αντί για περιορισμό σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων, να επιβάλει την ποινή που προβλέπεται για την πράξη που τελέστηκε, ελαττωμένη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 83. Τούτο γίνεται, αν το δικαστήριο κρίνει ότι, αν και ο ποινικός σωφρονισμός του ανήλικου είναι αναγκαίος, δεν είναι όμως σκόπιμος ο περιορισμός του σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων.
2. Οι στερητικές της ελευθερίας ποινές που επιβλήθηκαν σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο δεν συνεπάγονται σε καμία περίπτωση τη στέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων ή την παραπομπή σε κατάστημα εργασίας.
3. Κατά γενικό κανόνα οι κατάδικοι αυτοί κρατούνται χωριστά από άλλους ενήλικους καταδίκους."

Άρθρο 131 Ποινικού Κώδικα

1. Αν ο καταδικασμένος σε περιορισμό σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων συμπλήρωσε το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του, πριν αρχίσει η εκτέλεση της απόφασης, το δικαστήριο που δίκασε, αν κρίνει ότι ο περιορισμός αυτός δεν είναι σκόπιμος, μπορεί να τον αντικαταστήσει με την ποινή που προβλέπεται στο προηγούμενο άρθρο.
2. Αν ο καταδικασμένος συμπλήρωσε το εικοστό πρώτο έτος της ηλικίας του, η αντικατάσταση του περιορισμού κατά την παράγραφο 1 είναι υποχρεωτική.
3. Οι παράγραφοι 2 και 3 του προηγούμενου άρθρου ισχύουν και στις περιπτώσεις του άρθρου αυτού.

Άρθρο 4 παρ. 1 περ. στ', ζ' και η' και 4 Κώδικα Οργανισμού των Δικαστηρίων (ν. 1756/1988)

1. Τα πολιτικά - ποινικά δικαστήρια συγκροτούνται ως εξής:
 - στ. το μονομελές δικαστήριο ανηλίκων, από το δικαστή ανηλίκων,
 - ζ. το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων, από το δικαστή ανηλίκων και δύο νεότερους του, αν είναι δυνατό, πρωτοδίκες,
 - η. το εφετείο ανηλίκων, από τον εφέτη ανηλίκων και δύο νεότερους του αν είναι δυνατόν, εφέτες.
4. Στις συνεδριάσεις των πολιτικών δικαστηρίων μπορεί, όπου ορίζει ο κώδικας πολιτικής δικονομίας, να παρίσταται ο αρμόδιος εισαγγελέας, ο οποίος αναπτύσσει τη γνώμη του τελευταίος, εκτός αν είναι διάδικος. Στις συνεδριάσεις των ποινικών δικαστηρίων παρίσταται υποχρεωτικώς ο αρμόδιος εισαγγελέας. Στο πταισματοδικείο παρίσταται ο αρμόδιος δημόσιος κατήγορος, μπορεί όμως να παρίσταται και ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών ή ο νόμιμος αναπληρωτής του.

Άρθρο 26 παρ. 1, 3 και 6 Κώδικα Οργανισμού των Δικαστηρίων (ν. 1756/1988)

1. Ανακριτές και δικαστές ανηλίκων στα πλημμελειοδικεία ορίζονται για μια διετία ένας ή περισσότεροι πρωτοδίκες με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του συμβουλίου ή του δικαστή που διευθύνει το δικαστήριο, και πρόταση του οικείου εισαγγελέα εφετών. Με την ίδια διαδικασία ορίζεται ο ανακριτής και ο δικαστής ανηλίκων του εφετείου. Στα πρωτοδικεία Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Πειραιώς ως ανακριτές ορίζονται πρωτοδίκες με πενταετή τουλάχιστον υπηρεσία, στην οποία συνυπολογίζεται και η υπηρεσία αυτών ως παρέδρων πρωτοδικείου και, σε περίπτωση που δεν υπηρετούν πρωτοδίκες με την πιο πάνω υπηρεσία ή αυτοί που υπηρετούν δεν επαρκούν, ορίζονται ως ανακριτές οι κατά το διορισμό αρχαιότεροι. Στα λοιπά δικαστήρια πλημμελειοδικών οι ανακριτές ορίζονται μεταξύ των αρχαιότερων πρωτοδικών, εφόσον δεν έχουν ασκήσει στο παρελθόν καθήκοντα ανακριτή στο ίδιο δικαστήριο.
3. Δικαστής ανηλίκων ορίζεται κατά προτίμηση όποιος έχει ειδικές γνώσεις. Σε όσα δικαστήρια υπηρετούν περισσότεροι από είκοσι δικαστές οι ανακριτές, επίκουροι ανακριτές και δικαστές ανηλίκων ορίζονται από την ολομέλεια του δικαστηρίου.
6. Ο ανακριτής και ο δικαστής των ανηλίκων ασκούν τα καθήκοντά τους και μετά την συμπλήρωση της διετίας μέχρι την αντικατάστασή τους. Πριν από την πάροδο της διετίας απαλλάσσονται από τα καθήκοντά τους με τη διαδικασία της παραγράφου 1, ή κατά περίπτωση της παραγράφου 3, αν συντρέχει σπουδαίος λόγος. Η θητεία του ανακριτή και του δικαστή ανηλίκων μπορεί να ανανεωθεί για μια ακόμη διετία.

Άρθρο 45Α Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

1. Αν ανήλικος τελέσει αξιόποινη πράξη, η οποία είναι πταίσμα ή πλημμέλημα, ο εισαγγελέας μπορεί να απόσχει από την άσκηση της ποινικής δίωξης αν κρίνει, ερευνώντας τις περιστάσεις υπό τις οποίες τελέστηκε η πράξη και την όλη προσωπικότητα του ανήλικου, ότι η άσκηση της δεν είναι αναγκαία για να συγκρατηθεί ο ανήλικος από την τέλεση νέων αξιόποινων πράξεων.
2. Στον ανήλικο μπορεί να επιβληθούν με διάταξη του εισαγγελέα ένα ή περισσότερα από τα αναμορφωτικά μέτρα που προβλέπονται στις περιπτώσεις α' έως και ια' του άρθρου 122 του Ποινικού Κώδικα, καθώς και η καταβολή χρηματικού ποσού μέχρι 1.000 ευρώ σε μη κερδοσκοπικό ή κοινωνικά νόμιμο πρόσωπο. Με την ίδια διάταξη ορίζεται και η προθεσμία συμμόρφωσης. Αν ο ανήλικος συμμορφωθεί με τα μέτρα και τις υποχρεώσεις που του επιβλήθηκαν, ο εισαγγελέας ενεργεί σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 43 παρ. 2. Σε αντίθετη περίπτωση ο εισαγγελέας κινεί την ποινική δίωξη σύμφωνα με το άρθρο 43 παρ. 1.

Άρθρο 113 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

1. Τα δικαστήρια ανηλίκων δικάζουν τις αξιόποινες πράξεις που τελούνται από ανηλίκους ηλικίας από δεκατριών μέχρι και του δέκατου όγδοου έτους συμπληρωμένου, με τις παρακάτω διακρίσεις: Α. Το μονομελές δικαστήριο ανηλίκων δικάζει: α) τις πράξεις που τελούνται από ανηλίκους, εκτός από εκείνες που δικάζονται από το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων, β) τα πταίσματα που τελούνται από ανηλίκους στην έδρα του πρωτοδικείου και γ) τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του πταισματοδικείου για ανηλίκους. Το μονομελές δικαστήριο ανηλίκων επιβάλλει επίσης τα αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα που ορίζονται από τον Ποινικό Κώδικα για ανηλίκους που δεν έχουν συμπληρώσει το δέκατο τρίτο έτος της ηλικίας τους. Β. Το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων δικάζει τις αξιόποινες πράξεις που τελούνται από ανηλίκους, για τις οποίες η ποινή περιορισμού σε ειδικό κατάρστημα κράτησης νέων που πρέπει να επιβληθεί σύμφωνα με τον Ποινικό Κώδικα είναι τουλάχιστον πέντε ετών. Γ. Το εφετείο ανηλίκων δικάζει τις εφέσεις κατά των αποφάσεων των μονομελών και τριμελών δικαστηρίων ανηλίκων που λειτουργούν στα πλημμελειοδικεία.
2. Το άρθρο 119 εφαρμόζεται αναλόγως στις περιπτώσεις των εδαφίων Α και Β της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 242 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

1. Αυτόφωρο είναι το έγκλημα την ώρα που γίνεται ή το έγκλημα που έγινε πρόσφατα. Η πράξη θεωρείται ότι έγινε πρόσφατα ιδίως όταν αμέσως ύστερα από αυτήν ο δράστης καταδιώκεται από τη δημόσια δύναμη ή από τον παθόντα ή με δημόσια κραυγή, όπως και όταν συλλαμβάνεται οπουδήποτε να έχει αντικείμενα ή ίχνη από τα οποία συμπεραίνεται ότι διέπραξε το έγκλημα σε πολύ πρόσφατο χρόνο.
2. Ποτέ δεν θεωρείται ότι συντρέχει μια από τις παραπάνω περιπτώσεις, αν πέρασε όλη η επόμενη μέρα από την τέλεση της πράξης.
3. Τα εγκλήματα που τελούνται δια του τύπου θεωρούνται πάντοτε αυτόφωρα.

Άρθρο 282 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

1. Όσο διαρκεί η προδικασία, αν προκύπτουν σοβαρές ενδείξεις ενοχής του κατηγορουμένου για κακούργημα ή πλημμέλημα που τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών μηνών, είναι δυνατό να διαταχθούν περιοριστικοί όροι, εφόσον αυτό κρίνεται απολύτως αναγκαίο για την επίτευξη των αναφερόμενων στο άρθρο 296 σκοπών.
2. Περιοριστικοί όροι είναι ιδίως η παροχή εγγύησης, η υποχρέωση του κατηγορουμένου να εμφανίζεται κατά διαστήματα στον ανακριτή ή σε άλλη αρχή, η απαγόρευση να μεταβαίνει ή να διαμένει σε ορισμένο τόπο ή στο εξωτερικό, η απαγόρευση να συναναστρέφεται ή να συναντάται με ορισμένα πρόσωπα.
3. Προσωρινή κράτηση μπορεί να επιβληθεί αντί για περιοριστικούς όρους - εάν αιτιολογημένα κριθεί ότι οι τελευταίοι δεν επαρκούν - εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της πρώτης παραγράφου του άρθρου αυτού, μόνο αν ο κατηγορούμενος διώκεται για κακούργημα και δεν έχει γνωστή διαμονή στη χώρα ή έχει κάνει προπαρασκευαστικές ενέργειες για να διευκολύνει τη φυγή του ή κατά το παρελθόν υπήρξε φυγόποινος ή φυγόδικος ή κρίθηκε ένοχος για απόδραση κρατουμένου ή παραβίαση περιορισμών διαμονής, εφόσον από τη συνδρομή των παραπάνω στοιχείων προκύπτει σκοπός φυγής ή κρίνεται αιτιολογημένα ότι αν αφεθεί ελεύθερος είναι πολύ πιθανό, όπως προκύπτει από προηγούμενες αμετάκλητες καταδίκες του για ομοειδείς αξιόποινες πράξεις να διαπράξει και άλλα εγκλήματα. Εάν η αποδιδόμενη στον κατηγορούμενο πράξη απειλείται στο νόμο με ισόβια κάθειρξη ή πρόσκαιρη κάθειρξη με ανώτατο όριο τα είκοσι έτη, προσωρινή κράτηση μπορεί να επιβληθεί και όταν με βάση τα συγκεκριμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κρίνεται αιτιολογημένα ότι αν αφεθεί ελεύθερος είναι πολύ πιθανό να διαπράξει και άλλα εγκλήματα. Μόνο η κατά το νόμο βαρύτητα της πράξης δεν αρκεί για την επιβολή προσωρινής κράτησης. Σε εντελώς εξαιρετικές περιπτώσεις και εφόσον αιτιολογημένα κρίνεται ότι δεν επαρκούν οι περιοριστικοί όροι, μπορεί να επιβληθεί προσωρινή κράτηση και για το πλημμέλημα της ανθρωποκτονίας από αμέλεια κατά συρροή, αν προκύπτει σκοπός φυγής του κατηγορουμένου, με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου. Στην περίπτωση αυτή, το ανώτατο όριο της προσωρινής κράτησης είναι διάρκειας έως έξι μηνών.
4. Οι περιοριστικοί όροι που επιβλήθηκαν στον κατηγορούμενο για κακούργημα ή πλημμέλημα, εάν παραβιασθούν από αυτόν, είναι δυνατόν να αντικατασταθούν με προσωρινή κράτηση κατά το άρθρο 298.
5. Η παράγραφος 3 του παρόντος εφαρμόζεται και για ανήλικο κατηγορούμενο που έχει συμπληρώσει το δέκατο τρίτο έτος της ηλικίας του, εφόσον η πράξη για την οποία κατηγορείται απειλείται στο νόμο με ποινή κάθειρξης τουλάχιστον δέκα ετών. Η αδυναμία παροχής εγγύησης δεν επιτρέπεται να οδηγήσει από μόνη της σε προσωρινή κράτηση.

Άρθρο 340 Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

1. Ο κατηγορούμενος οφείλει να εμφανίζεται αυτοπροσώπως στο ακροατήριο κατά τη συζήτηση, μπορεί να διορίζει δικηγόρο ως συνήγορο για την υπεράσπισή του. Στα κακούργηματα ο πρόεδρος του δικαστηρίου διορίζει, από πίνακα που καταρτίζει κάθε χρόνο τον Ιανουάριο το διοικητικό συμβούλιο του οικείου δικηγορικού συλλόγου, υποχρεωτικά συνήγορο στον κατηγορούμενο που δεν έχει συνήγορο. Ο συνήγορος διορίζεται τρεις ημέρες τουλάχιστον πριν από τη συνεδρίαση, αν το ζητήσει ο κατηγορούμενος ακόμα και με απλή επιστολή προς τον εισαγγελέα ή τον πρόεδρο. Ο συνήγορος που διορίζεται εξ επαγγέλματος έχει στη διάθεσή του αμέσως τη δικογραφία. "Σε δίκες για κακούργημα, οι οποίες λόγω της σοβαρότητας και του αντικειμένου τους πρόκειται να έχουν μακρά διάρκεια, ο πρόεδρος του δικαστηρίου διορίζει με την ίδια διαδικασία στον κατηγορούμενο που δεν έχει συνήγορο δύο ή τρεις συνηγόρους από τον ίδιο πίνακα. Ο κατηγορούμενος δεν μπορεί να αρνηθεί την υπεράσπισή του από το συνήγορο ή τους συνηγόρους που διορίστηκαν από τον πρόεδρο, μπορεί όμως με αιτιολογημένη αίτησή του να ζητήσει από το δικαστήριο την ανάκληση του διορισμού ενός μόνο συνηγόρου, οπότε η υπεράσπιση συνεχίζεται από τους λοιπούς, εφόσον είχαν διοριστεί περισσότεροι από ένας.

2. Σε πταίσματα, πλημμελήματα και κακουργήματα επιτρέπεται να εκπροσωπείται ο κατηγορούμενος από συνήγορο, τον οποίο διορίζει με έγγραφη δήλωση του. Η δήλωση γίνεται κατά τις διατυπώσεις του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 42 και πρέπει, με ποινή παραδέκτου, να αναφέρει την ακριβή διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής του κατηγορουμένου. Στην περίπτωση αυτή ο κατηγορούμενος θεωρείται παρών και ο συνήγορος του ενεργεί όλες τις διαδικαστικές πράξεις γι' αυτόν. Το δικαστήριο σε κάθε περίπτωση μπορεί να διατάξει την προσωπική εμφάνιση του κατηγορουμένου, όταν κρίνει ότι αυτή είναι απαραίτητη για να βρεθεί η αλήθεια. Αν και μετά το γεγονός αυτό δεν εμφανιστεί ο κατηγορούμενος, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει τη βίαιη προσαγωγή του, που εκτελείται, αν είναι δυνατό, ακόμα και κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης.

3. Αν ο κατηγορούμενος δεν εμφανιστεί ή δεν εκπροσωπείται νομίμως από συνήγορο, δικάζεται σαν να ήταν παρών, εφόσον έχει νομίμως κλητευθεί.

4. Ο αιτών την ακύρωση της διαδικασίας, την ακύρωση απόφασης, την αναστολή εκτέλεσης απόφασης λόγω ασκηθείσης εφέσεως ή αναιρέσεως και τον καθορισμό συνολικής εκτιθέας ποινής μπορεί να εκπροσωπηθεί από συνήγορο, διοριζόμενο κατά τους όρους της παραγράφου 2. Για το παραδεκτό των ως άνω αιτήσεων, δεν απαιτείται να υποβληθεί ο αιτών στην εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης.

Άρθρο 17 ν. 2298/1995

1. Στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Δικαιοσύνης υπάγονται τα ιδρύματα αγωγής ανηλίκων (πρώην αναμορφωτικά καταστήματα ανηλίκων), που έχουν ως αποστολή την αγωγή, την κοινωνική στήριξη, την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση ανηλίκων, οι οποίοι έχουν αναπτύξει παραβατική συμπεριφορά ή αντιμετωπίζουν δυσχέρειες κοινωνικής προσαρμογής.

2. Για την εφαρμογή του παρόντος και του επόμενου άρθρου ο όρος ανήλικοι περιλαμβάνει πρόσωπα ηλικίας από 7 έως και 18 ετών.

3. Οι διατάξεις του παρόντος και του επόμενου άρθρου δεν επηρεάζουν την ύπαρξη και λειτουργία άλλων υπηρεσιών, οργανισμών, ιδρυμάτων ή εταιριών που επιδιώκουν τους ίδιους ή παρεμφερείς σκοπούς.

4. Στα ιδρύματα Αγωγής ανηλίκων εισάγονται ανήλικοι στους οποίους: α) επιβάλλεται το αναμορφωτικό μέτρο της τοποθέτησής τους σε κατάλληλο κατάστημα αγωγής κατ' άρθρο 122 παρ. 1δ του Ποινικού Κώδικα, β) η τοποθέτηση αυτή επιβάλλεται ως περιοριστικός όρος κατ' άρθρο 282 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

5. Στα Ιδρύματα Αγωγής Ανηλίκων εισάγονται επίσης ανήλικοι οι οποίοι διαβιώνουν σε κοινωνικό περιβάλλον ατόμων, τα οποία τελούν καθ' ἑξῆς ή κατ' επάγγελμα αξιόποινες πράξεις. Στην περίπτωση αυτή για την εισαγωγή είναι αναγκαία η υποβολή αίτησης των προσώπων που έχουν τη γονική μέριμνα του ανηλίκου ή, εφόσον την αίτηση αυτή υποβάλλει οποιοσδήποτε τρίτος, η γραπτή συναίνεσή τους. Η αίτηση υποβάλλεται στον εισαγγελέα πρωτοδικών ή στις αστυνομικές αρχές του τόπου κατοικίας του ανηλίκου και διαβιβάζεται στο Δικαστή Ανηλίκων. Ο τελευταίος αποφασίζει, αφού λάβει υπόψη την προσωπικότητα του ανηλίκου και τις κοινωνικές συνθήκες του περιβάλλοντός του και μετά από γνώμάτευση του Επιμελητή Ανηλίκων.

6. Από την εισαγωγή του ανηλίκου στο Ίδρυμα Αγωγής, το τελευταίο ασκεί τα κατά το άρθρ. 1510 του Αστικού Κώδικα δικαιώματα και έχει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη γονική μέριμνα.

7. Κατά την εισαγωγή του ανηλίκου στο Ίδρυμα Αγωγής ερευνώνται από το προσωπικό του τελευταίου οι γραμματικές γνώσεις, οι δεξιότητες, οι κλίσεις και τα λοιπά στοιχεία της προσωπικότητάς του. Με βάση τα λοιπά στοιχεία της προσωπικότητάς του. Με βάση τα στοιχεία αυτά και τον εσωτερικό κανονισμό του Ιδρύματος Αγωγής καταρτίζεται το πρόγραμμα αγωγής του, το οποίο περιλαμβάνει την εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση, την πολιτιστική καλλιέργεια, τη φυσική αγωγή και τις ψυχαγωγικές δραστηριότητες. Τα Ιδρύματα Αγωγής ή ιδιαίτερα τμήματά τους μπορούν να εξειδικεύονται ανάλογα με το είδος της εκπαίδευσης ή της επαγγελματικής κατάρτισης που παρέχουν.

8. Για κάθε εισερχόμενο ανήλικο καταρτίζεται δελτίο αγωγής, στο οποίο καταχωρίζονται τα σχετικά με τις γραμματικές του γνώσεις, τις κλίσεις και τις σχέσεις του με την οικογένεια στοιχεία, οι επιδόσεις του κατά την παρακολούθηση του προγράμματος του Ιδρύματος και χαρακτηρισμοί της στάσης του απέναντι στο προσωπικό του Ιδρύματος και στους συντρόφους του. Με βάση τα προκύπτοντα από το δελτίο στοιχεία, στο τέλος του σχολικού έτους ή όποτε τούτο ζητηθεί από το Δικαστή Ανηλίκων, υποβάλλεται στον τελευταίο έκθεση του Ιδρύματος Αγωγής για την πορεία και την πρόοδο του ανηλίκου στα πλαίσια της αγωγής του.

9. Τα παρεχόμενα στα Ιδρύματα Αγωγής Ανηλίκων μαθήματα στοιχειώδους ή μέσης εκπαίδευσης μπορούν αν διεξάγονται στα δημόσια σχολεία κάθε περιοχής, όπως ορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης και Εθνικής Παιδείας, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ειδικό πιστοποιητικό, ανάλογα με την περίπτωση, εκδίδεται για την παρεχόμενη, από το Ίδρυμα ή από προγράμματα στα οποία τούτο συμπίπτει, επαγγελματική κατάρτιση.

10. Στους ανηλίκους που έχουν εισαχθεί στα Ιδρύματα Αγωγής κατά τις παρ. 4 και 5 ο Δικαστής Ανηλίκων μπορεί να χορηγεί άδεια δοκιμασίας ή άδεια για λόγους υγείας. Άδεια δοκιμασίας χορηγείται ύστερα από αιτιολογημένη γνώμη του Διευθυντή του Ιδρύματος και έχει διάρκεια έως έξι (6) μήνες, η οποία μπορεί να παραταθεί έως έξι (6) μήνες. Η τμηματική χορήγησή της είναι επίσης δυνατή. Η άδεια για λόγους υγείας χορηγείται ύστερα από αιτιολογημένη έκθεση του ιατρού του καταστήματος και αφορά κατ' οίκον νοσηλεία.

11. Δυνατή είναι επίσης η χορήγηση από το Διευθυντή του Ιδρύματος αδειών διαρκείας έως 20 ημερών για έκτακτες οικογενειακές ανάγκες, για την εξυπηρέτηση εκπαιδευτικών αναγκών, της επαγγελματικής κατάρτισης και κατά τις περιόδους εορτών. Αν συντρέχει επιτακτική ανάγκη, άδεια διάρκειας έως 20 ημερών χορηγεί και ο Υπουργός Δικαιοσύνης, ύστερα από πρόταση του Διευθυντή του Ιδρύματος.

12. Η απόλυση των ανηλίκων που εισάγονται στα Ιδρύματα Αγωγής Ανηλίκων, σύμφωνα με την παρ. 4, χωρεί κατά τα προβλεπόμενα στον Ποινικό Κώδικα ή στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

13. Η απόλυση των ανηλίκων που εισάγονται κατά την παρ. 5 του άρθρου αυτού διατάσσεται από το Δικαστή Ανηλίκων οποτεδήποτε ανακληθεί η αίτηση ή συναίνεση των προσώπων που είχαν τη γονική μέριμνα του ανηλίκου κατά τον Αστικό Κώδικα ή μετά την υποβολή έκθεσης της διεύθυνσης του ιδρύματος, εφόσον ο λόγος εισαγωγής τους έχει πάψει να υφίσταται ή ο ανήλικος είναι έτοιμος πλέον να αντιμετωπίσει τις συνθήκες του ανοικτού κοινωνικού περιβάλλοντος. Σε κάθε περίπτωση οι ανήλικοι απολύονται αυτοδικαίως εφόσον συμπληρώσουν το 18ο έτος της ηλικίας τους.

14. Ανήλικοι οι οποίοι κρατούνται στα Ιδρύματα Αγωγής Ανηλίκων, κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος, χωρίς να συντρέχουν οι προϋποθέσεις των παρ. 4 ή 5 του παρόντος άρθρου, απολύονται, εκτός αν δοθεί γραπτή συναίνεση για την παραμονή τους από τα πρόσωπα που προβλέπονται στην παρ. 5. Τη συνδρομή των προϋποθέσεων απολύσεως διαπιστώνει ο κατά τόπο αρμόδιος Δικαστής Ανηλίκων, ύστερα από αίτηση των κατά την παρ. 5 προσώπων ή του Διευθυντή του Ιδρύματος Αγωγής του υπό απόλυση ανηλίκου.

Άρθρο 18 ν. 2298/1995

1. Στην έδρα κάθε πρωτοδικείου λειτουργεί εταιρεία προστασίας ανηλίκων ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου εποπτευόμενο από το Υπουργείο Δικαιοσύνης.

2. Οι εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων έχουν ως κύριο σκοπό να συμβάλλουν ενεργά στην πρόληψη της εγκληματικότητας των ανηλίκων, που ενδέχεται να οδηγηθούν σε παραπαιωματική συμπεριφορά, λόγω της προσωπικότητας ή του οικογενειακού τους περιβάλλοντος ή άλλων συνθηκών και αιτιών, παρέχουν υλική και κοινωνική στήριξη στους ανηλίκους και τις οικογένειές τους, επαγγελματική κατάρτιση, εκπαίδευση, πολιτιστική καλλιέργεια, ψυχαγωγία και στέγη, εφόσον τούτο είναι δυνατόν. Οι Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων, μετά από απόφαση του διοικητικού συμβουλίου τους, εφόσον διαθέτουν κατάλληλο προσωπικό και δυνατότητες στέγασης, μπορούν να παρέχουν την υλική και κοινωνική βοήθεια που προαναφέρθηκε και σε ανηλίκους: α) στους οποίους έχουν επιβληθεί αναμορφωτικά μέτρα (άρθρ. 122 παρ. 1 περίπτ. α', β', γ' και παρ. 2), β) οι οποίοι έχουν απολυθεί από ίδρυμα αγωγής ανηλίκων ή από σωφρονιστικό κατάστημα ανηλίκων, γ) κατά των οποίων εκκρεμεί δίωξη για αξιόποινη πράξη, δ) οι οποίοι εμπίπτουν στην παρ. 5 του προηγούμενου άρθρου, αλλά η εισαγωγή τους σε Ίδρυμα αγωγής δεν είναι αναγκαία, ε) αντιμετωπίζουν σημαντικές δυσχέρειες κοινωνικής προσαρμογής. Επίσης, παρέχουν δικαστική συνδρομή στους κατηγορούμενους ανηλίκους.

3. Κάθε Εταιρεία Προστασίας Ανηλίκων διοικείται από επταμελές συμβούλιο. Η συμμετοχή στα συμβούλια είναι τιμητική και άμισθη, γι' αυτό και τα μέλη τους επιλέγονται από άτομα που διακρίνονται για την ειδική μόρφωση και την κοινωνική ευαισθησία τους. Στο συμβούλιο μετέχουν με τριετή θητεία, επιτρεπομένου του επαναδιορισμού των αυτών μελών: α) ένας δικαστικός ή εισαγγελικός λειτουργός, ο οποίος υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του από τον αρμόδιο προϊστάμενο, β) ένας εκπαιδευτικός ανωτάτης ή μέσης εκπαίδευσης, γ) ένας επιμελητής ανηλίκων του δικαστηρίου ανηλίκων της έδρας του πρωτοδικείου ή ένας κοινωνικός λειτουργός, δ) ένας δικηγόρος, ε) ένας εκπρόσωπος του δήμου ή της εκκλησίας, στ) ένας γιατρός, κατά προτίμηση παιδοψυχίατρος ή ένας ψυχολόγος και ζ) ένα πρόσωπο, με προσφορά, ευαισθησία και εμπειρία στον τομέα καταπολέμησης της παιδικής παραβατικότητας, κατά προτίμηση πολιτικός ή αρχιτέκτων μηχανικός. Όλα τα μέλη διορίζονται με τους αντίστοιχους αναπληρωτές τους.

4. Τα αναπληρωματικά μέλη μετέχουν στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου χωρίς ψήφο, εκτός εάν απουσιάζει το αντίστοιχο τακτικό μέλος.

5. Τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης. Η παραπάνω απόφαση, όσον αφορά τις εταιρείες που λειτουργούν εκτός νομού Αττικής, εκδίδεται μετά από πρόταση του οικείου περιφερειακού διευθυντή, η οποία αποστέλλεται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης 3 μήνες πριν από τη λήξη της θητείας του διοικητικού συμβουλίου.

6. Το Διοικητικό Συμβούλιο κάθε εταιρείας προστασίας ανηλίκων στην πρώτη μετά τη συγκρότησή του συνεδρίαση εκλέγει από τα μέλη του αντιπρόεδρο, γραμματέα και ταμεία.

7. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης μπορεί να ορίσει, ύστερα από εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου Εταιρείας, ως επίτιμο πρόεδρο εταιρείας προστασίας ανηλίκων πρόσωπο που προσέφερε για μεγάλο χρονικό διάστημα αξιόλογες υπηρεσίες στον τομέα της προστασίας των ανηλίκων.

8. Το Διοικητικό Συμβούλιο κάθε εταιρείας προστασίας ανηλίκων μπορεί να συγκροτεί ομάδες κατάλληλων προσώπων, τα οποία προσφέρουν εθελοντική συνδρομή για την εκπλήρωση των σκοπών της εταιρείας (π.χ. υποβοήθηση της εκπαίδευσης ή κατάρτισης, οργάνωση πολιτιστικών ή ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων, παροχή δικαστικής συνδρομής κλπ.).

9. Οι Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων μπορούν να αναθέτουν σε επιμελητές ανηλίκων, εντός του κύκλου των καθηκόντων των τελευταίων και ύστερα από έγκριση του προϊσταμένου δικαστού ανηλίκων, έργα αναγόμενα στην υποβοήθηση του σκοπού τους.

10. Οι εταιρείες προστασίας ανηλίκων έχουν δική τους περιουσία, προερχόμενη από επιχορηγήσεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης ή άλλων αρχών ή οργανισμών, από εισφορές, δωρεές ή κληροδοτήματα ιδιωτών, καθώς και από έσοδα από εκδηλώσεις ή δραστηριότητες που ασκούνται στο πλαίσιο της λειτουργίας τους.

11. Με προεδρικό δ/γμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, καταρτίζονται Οργανισμοί για τις Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων. Μέχρι την έκδοση του παραπάνω προεδρικού δ/τος εφαρμόζονται οι ισχύουσες διατάξεις".

12. Τα κεφάλαια Α' και Γ' του α.ν. 2724/1940 "Περί οργανώσεως και λειτουργίας αναμορφωτικών καταστημάτων ανηλίκων", όπως τροποποιημένος ίσχυε κατά τη δημοσίευσή του παρόντος, καθώς και κάθε άλλη διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου καταργούνται.

13. Εντός 2 μηνών από την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου, ο οικείος νομάρχης, αφού ζητήσει και λάβει τις υποδείξεις των προβλεπόμενων στην παρ. 3 συλλογικών οργάνων, διαβιβάζει στο Υπουργείο Δικαιοσύνης την εισήγησή του για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της οικείας εταιρείας προστασίας ανηλίκων. Η θητεία των υφισταμένων κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος Διοικητικών Συμβουλίων λήγει από το διορισμό των νέων μελών από τον Υπουργό Δικαιοσύνης.

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΗΛΙΚΟΥΣ ΔΡΑΣΤΕΣ, ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΘΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Τροποποιήσεις διατάξεων του Ποινικού Κώδικα

Άρθρο 1

Το άρθρο 54 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Η διάρκεια του περιορισμού σε ειδικό κατάσταση κράτησης νέων δεν υπερβαίνει τα πέντε έτη ούτε είναι μικρότερη από έξι μήνες, αν για την πράξη που τελέστηκε ο νόμος απειλεί κάθειρξη μέχρι δέκα έτη. Αν η απειλούμενη ποινή είναι ισόβια κάθειρξη ή πρόσκαιρη μεγαλύτερη αυτής του προηγούμενου εδαφίου, η διάρκεια του περιορισμού σε ειδικό κατάσταση κράτησης δεν υπερβαίνει τα δέκα έτη ούτε είναι μικρότερη από δύο. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων που απειλούνται με ισόβια κάθειρξη ή κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών μπορεί το δικαστήριο να επιβάλλει περιορισμό μέχρι δεκαπέντε έτη».

Άρθρο 2

1. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 126 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Σε ανήλικο που τέλεσε αξιόποινη πράξη χωρίς να έχει συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας του επιβάλλονται μόνο αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα.

3. Σε ανήλικο που τέλεσε αξιόποινη πράξη και έχει συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας του επιβάλλονται αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα, εκτός αν κρίνεται αναγκαίο να επιβληθεί ποινικός σφραγισμός κατά το επόμενο άρθρο».

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 127 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Περιορισμός σε ειδικό κατάσταση κράτησης νέων επιβάλλεται μόνο σε ανήλικους που έχουν συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας, εφόσον η

93

πράξη τους έχει χαρακτήρα κακουργήματος και εμπεριέχει στοιχεία βίας, στρέφεται κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας ή τελείται κατ' επάγγελμα ή κατ' εξακολούθηση. Η απόφαση πρέπει να περιέχει ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία από την οποία να προκύπτει γιατί τα αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα δεν κρίνονται στη συγκεκριμένη περίπτωση επαρκή, λαμβανομένων κατά περίπτωση υπόψη των ιδιαίτερων συνθηκών τέλεσης της πράξης και της προσωπικότητας του ανηλίκου».

Άρθρο 3

1. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 129 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται τρίτο εδάφιο ως εξής:

«Ο ανήλικος κλητεύεται υποχρεωτικά δέκα τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συνεδρίαση του δικαστηρίου, κατά την οποία μπορεί να παραστεί αυτοπροσώπως ή να εκπροσωπηθεί από συνήγορο που διορίζει με απλό έγγραφο θεωρημένο, ως προς το γνήσιο της υπογραφής, από το διευθυντή του καταστήματος κράτησης, δικηγόρο ή τις αρμόδιες αρχές».

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 130 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η διάταξη του άρθρου 127 παρ. 1 εφαρμόζεται και για τους ανηλίκους που τέλεσαν αξιόποινη πράξη μετά τη συμπλήρωση του δέκατου πέμπτου έτους της ηλικίας τους και εισάγονται σε δίκη μετά τη συμπλήρωση του δέκατου όγδοου έτους. Στην περίπτωση αυτή τα αναμορφωτικά μέτρα παύουν αυτοδικαίως όταν ο υπαίτιος συμπληρώσει το εικοστό πέμπτο έτος της ηλικίας του. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι η επιβολή αναμορφωτικών ή θεραπευτικών μέτρων δεν είναι επαρκής και ότι ο περιορισμός σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων, μολονότι αναγκαίος δεν είναι πλέον σκόπιμος, μπορεί να επιβάλει την ποινή που προβλέπεται για την πράξη που τελέστηκε, ελαττωμένη σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 83».

3. Η παράγραφος 2 του άρθρου 131 του Ποινικού Κώδικα καταργείται και η παράγραφος 3 του ίδιου άρθρου αναριθμείται σε παράγραφο 2.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Τροποποιήσεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών

Άρθρο 4

1. Οι περιπτώσεις στ', ζ' και η' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών αντικαθίστανται ως εξής:

«στ) το μονομελές δικαστήριο ανηλίκων, από έναν πρόεδρο πρωτοδικών σε κάθε πρωτοδικείο, ο οποίος ορίζεται μαζί με έναν αναπληρωτή, πρόεδρο ή πρωτοδίκη, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 26,

ζ) το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων, από το δικαστή ανηλίκων του προηγούμενου εδαφίου και δύο νεότερους του, αν είναι δυνατόν, πρωτοδίκες,

η) το εφετείο ανηλίκων, από έναν εφέτη ή τον αναπληρωτή του, που ορίζονται σε κάθε εφετείο σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 26, και από δύο άλλους νεότερους του, αν είναι δυνατόν, εφέτες, που ορίζονται εφέτες ανηλίκων από αυτόν που διευθύνει το δικαστήριο».

2. Η παράγραφος 4 του άρθρου 4 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών αντικαθίσταται ως εξής:

«Στις συνεδριάσεις των πολιτικών δικαστηρίων μπορεί, όπου ορίζει ο κώδικας πολιτικής δικονομίας, να παρίσταται ο αρμόδιος εισαγγελέας, ο οποίος αναπτύσσει τη γνώμη του τελευταίος, εκτός αν είναι διάδικος. Στις συνεδριάσεις των ποινικών δικαστηρίων παρίσταται υποχρεωτικά ο αρμόδιος εισαγγελέας. Στα μονομελή και τριμελή δικαστήρια ανηλίκων παρίσταται πάντοτε ένας εισαγγελέας ή αντεισαγγελέας πρωτοδικών και στο εφετείο ανηλίκων ένας αντεισαγγελέας εφετών ή ο αναπληρωτής του, που ορίζονται εισαγγελείς ανηλίκων για μια τριετία από εκείνον που διευθύνει την αντίστοιχη εισαγγελία. Στο παισιματοδικείο παρίσταται ο αρμόδιος δημόσιος κατηγορος, μπορεί όμως να παρίσταται και ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών ή ο νόμιμος αναπληρωτής του».

3. Από την παράγραφο 1 του άρθρου 26 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών διαγράφονται οι λέξεις «και δικαστές ανηλίκων».

4. Η παράγραφος 3 του άρθρου 26 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και

«3. Δικαστές ανηλίκων στα πλημμελειοδικεία ορίζονται για μια τριετία ένας ή περισσότεροι πρόεδροι πρωτοδικών ή πρωτοδίκες με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του συμβουλίου ή του δικαστή που διευθύνει το δικαστήριο και πρόταση του οικείου εισαγγελέα εφετών. Με την ίδια διαδικασία ορίζεται ο δικαστής ανηλίκων του εφετείου. Σε όσα δικαστήρια υπηρετούν περισσότεροι από είκοσι δικαστές, οι δικαστές ανηλίκων ορίζονται από την ολομέλεια του δικαστηρίου. Για το διορισμό στη θέση του δικαστή και του εισαγγελέα ανηλίκων αξιολογείται η προηγούμενη συμμετοχή σε ειδικό πρόγραμμα επιμόρφωσης που οργανώνει η Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών ή η κατοχή διδακτορικού διπλώματος ή μεταπτυχιακού τίτλου στο ειδικό αντικείμενο».

5. Η παράγραφος 6 του άρθρου 26 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Ο ανακριτής και ο δικαστής ανηλίκων ασκούν τα καθήκοντά τους και μετά τη συμπλήρωση του χρόνου για τον οποίο ορίστηκαν, μέχρι την αντικατάστασή τους ή την ανανέωση της θητείας τους. Πριν από την πάροδο του παραπάνω χρονικού διαστήματος απαλλάσσονται από τα καθήκοντά τους με τη διαδικασία της παραγράφου 1, ή κατά περίπτωση της παραγράφου 3, αν συντρέχει σπουδαίος λόγος. Η θητεία του ανακριτή, του δικαστή ανηλίκων και του εισαγγελέα ανηλίκων μπορεί να ανανεώνεται με τον ίδιο τρόπο για μια ακόμη διετία ή τριετία αντίστοιχα».

Άρθρο 5

Στην παράγραφο 1 του άρθρου 45Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Απαιτείται σε κάθε περίπτωση ακρόαση του ανηλίκου».

Άρθρο 6

Το άρθρο 113 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Τα δικαστήρια ανηλίκων δικάζουν τις αξιόποινες πράξεις που τελούνται από ανηλίκους, με τις παρακάτω διακρίσεις:

Α. Το μονομελές δικαστήριο ανηλίκων δικάζει: α) τις πράξεις που τελούνται από ανηλίκους εκτός από εκείνες που δικάζονται από το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων, β) τα πταίσματα που τελούνται από ανηλίκους στην έδρα του πρωτοδικείου και γ) τις εφέσεις κατά των αποφάσεων του πταισματοδικείου για ανηλίκους.

Το μονομελές δικαστήριο ανηλίκων επιβάλλει επίσης τα αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα που ορίζονται από τον Ποινικό Κώδικα για ανηλίκους που δεν έχουν συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας τους.

Β. Το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων δικάζει τις αξιόποινες πράξεις που τελούνται από ανηλίκους, για τις οποίες, αν τελούνταν από ενήλικα, απειλείται ισόβια κάθειρξη ή πρόσκαιρη με ανώτατο όριο τα είκοσι έτη.

Γ. Το εφετείο ανηλίκων δικάζει τις εφέσεις κατά των αποφάσεων των μονομελών και τριμελών δικαστηρίων ανηλίκων που λειτουργούν στα πλημμελειοδικεία.

2. Το άρθρο 119 εφαρμόζεται αναλόγως στις περιπτώσεις των εδαφίων Α και Β της προηγούμενης παραγράφου».

Άρθρο 7

Στο άρθρο 242 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Τα εγκλήματα που τελούνται από ανηλίκους δεν δικάζονται ως αυτόφωρα».

Άρθρο 8

1. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 282 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Για τους ανηλίκους ως περιοριστικοί όροι είναι δυνατό να διατάσσονται και ένα ή περισσότερα από τα αναμορφωτικά μέτρα που ορίζονται στο άρθρο 122 του Ποινικού Κώδικα».

2. Η παράγραφος 5 του άρθρου 282 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Η παράγραφος 3 εφαρμόζεται και για ανήλικο κατηγορούμενο που έχει συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας του, εφόσον η πράξη για την οποία κατηγορείται απειλείται στο νόμο με ποινή κάθειρξης τουλάχιστον δέκα ετών. Στην περίπτωση αυτή η προσωρινή κράτηση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι μήνες και μπορεί να παρατείνεται μόνο για τρεις μήνες από το δικαστήριο, στην περίπτωση του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 291. Η παραβίαση των περιοριστικών όρων που έχουν επιβληθεί στον ανήλικο δεν επιτρέπεται να οδηγήσει από μόνη της σε προσωρινή κράτηση».

Στην παράγραφο 1 του άρθρου 340 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, μετά το τέλος του δεύτερου εδαφίου, προστίθεται τρίτο εδάφιο ως εξής:

«Την ίδια υποχρέωση έχει και ο δικαστής ανηλίκων, όταν ο ανήλικος κατηγορείται για πράξη, που αν την τελούσε ενήλικος, θα ήταν κακούργημα».

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Τροποποιήσεις του ν. 2298/1995 και ίδρυση Κεντρικού Επιστημονικού Συμβουλίου για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων

Άρθρο 10

Οι παράγραφοι 1 έως 5 του άρθρου 17 του ν. 2298/1995 (Α' 62) αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων υπάγονται τα ιδρύματα αγωγής ανηλίκων, που έχουν ως αποστολή την αγωγή, την κοινωνική στήριξη, την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση ανηλίκων, οι οποίοι έχουν αναπτύξει παραβατική συμπεριφορά ή αντιμετωπίζουν δυσχέρειες κοινωνικής προσαρμογής.

2. Για την εφαρμογή του παρόντος και του επόμενου άρθρου ο όρος ανήλικοι περιλαμβάνει πρόσωπα ηλικίας από 8 έως και 18 ετών.

3. Οι διατάξεις του παρόντος και του επόμενου άρθρου δεν επηρεάζουν την ύπαρξη και λειτουργία άλλων υπηρεσιών, οργανισμών, ιδρυμάτων ή εταιρειών που επιδιώκουν τους ίδιους ή παρεμφερείς σκοπούς.

4. Στα ιδρύματα αγωγής ανηλίκων εισάγονται ανήλικοι στους οποίους:

α) επιβάλλεται το αναμορφωτικό μέτρο της τοποθέτησής τους σε κατάλληλο ίδρυμα αγωγής σύμφωνα με την περίπτωση ιβ' της παραγράφου 1 του άρθρου 122 του Ποινικού Κώδικα, και

β) η τοποθέτηση αυτή επιβάλλεται ως περιοριστικός όρος κατά το άρθρο 282 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

5. Στα ιδρύματα αγωγής ανηλίκων εισάγονται επίσης ανήλικοι, οι οποίοι διαβιώνουν σε κοινωνικό περιβάλλον ατόμων τα οποία τελούν καθ' έξη ή κατ' επάγγελμα αξιόποινες πράξεις, εφόσον υπάρχει γνωμάτευση του Επιμελητή Ανηλίκων ότι δεν είναι εφικτή ή σκόπιμη η ένταξή τους σε προνοιακό ίδρυμα φιλοξενίας ανηλίκων. Στην περίπτωση αυτή για την εισαγωγή είναι αναγκαία η υποβολή αίτησης

των προσώπων που έχουν τη γονική μέριμνα του ανηλίκου ή, εφόσον την αίτηση αυτή υποβάλλει οποιοσδήποτε τρίτος, η γραπτή συναίνεσή τους. Αν την αίτηση υποβάλλει ο εισαγγελέας ανηλίκων, δεν απαιτείται συναίνεση των προσώπων που ασκούν τη γονική μέριμνα. Η αίτηση υποβάλλεται στις Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων ή στον εισαγγελέα πρωτοδικών ή στις αστυνομικές αρχές του τόπου κατοικίας του ανηλίκου και διαβιβάζεται στο Δικαστή Ανηλίκων. Ο τελευταίος αποφασίζει, αφού λάβει υπόψη την προσωπικότητα του ανηλίκου και τις κοινωνικές συνθήκες του περιβάλλοντός του, μετά από ακρόαση του ανηλίκου, εφόσον αυτή είναι εφικτή, συνεκτιμώντας και τη γνωμάτευση του Επιμελητή Ανηλίκων. Στην απόφαση προσδιορίζεται η μέγιστη διάρκεια του εγκλεισμού στο ίδρυμα».

Άρθρο 11

Το άρθρο 18 του ν. 2298/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στην έδρα κάθε πρωτοδικείου λειτουργεί Εταιρεία Προστασίας Ανηλίκων ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου εποπτευόμενο από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

2. Οι Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων έχουν ως κύριο σκοπό να συμβάλλουν ενεργά στην πρόληψη της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων. Για την εκπλήρωση του σκοπού αυτού παρέχουν υλική, κοινωνική και ψυχολογική στήριξη στους ανηλίκους και τις οικογένειές τους, επαγγελματική κατάρτιση, εκπαίδευση, πολιτιστική καλλιέργεια, ψυχαγωγία και στέγη. Μπορούν επίσης να διοργανώνουν επιστημονικές ημερίδες ή συνέδρια και να συμμετέχουν σε έρευνες ή προγράμματα για την αντιμετώπιση της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων.

Οι Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων παρέχουν την υποστήριξη που προαναφέρθηκε και σε ανηλίκους:

- α) κατά των οποίων εκκρεμεί δίωξη για αξιόποινη πράξη,
- β) στους οποίους έχουν επιβληθεί αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα (άρθρα 122 και 123 ΠΚ) ή ποινή στερητική της ελευθερίας,
- γ) οι οποίοι έχουν απολυθεί από ίδρυμα αγωγής ανηλίκων, θεραπευτικό κατάστημα ή ειδικό κατάστημα κράτησης νέων,
- δ) οι οποίοι εμπίπτουν στην παράγραφο 5 του προηγούμενου άρθρου, αλλά η εισαγωγή τους σε ίδρυμα αγωγής δεν είναι αναγκαία.

Επίσης, παρέχουν νομική βοήθεια στους κατηγορούμενους ανηλίκους.

3. Κάθε Εταιρεία Προστασίας Ανηλίκων διοικείται από επταμελές συμβούλιο. Η συμμετοχή στο συμβούλιο είναι τιμητική και άμισθη. Τα μέλη τους επιλέγονται από άτομα που διακρίνονται για την ειδική μόρφωση και την κοινωνική ευαισθησία τους.

Στο συμβούλιο μετέχουν με τριετή θητεία, επιτρεπομένου του επαναδιορισμού των αυτών μελών:

α) ένας δικαστικός λειτουργός που κατά προτίμηση είναι ή έχει διατελέσει δικαστής ή εισαγγελέας ανηλίκων, ως Πρόεδρος, ο οποίος υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του από τον αρμόδιο προϊστάμενο,

β) ένα μέλος του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της χώρας στα Τμήματα Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας, Νομικής ή Κοινωνιολογίας ή καθηγητής μέσης εκπαίδευσης,

γ) ένας επιμελητής ανηλίκων του δικαστηρίου ανηλίκων της έδρας του πρωτοδικείου ή ένας κοινωνικός λειτουργός,

δ) ένας δικηγόρος,

ε) ένας εκπρόσωπος του δήμου, της εκκλησίας ή μη κυβερνητικής οργάνωσης που ασχολείται με ανηλίκους,

στ) ένας γιατρός, κατά προτίμηση παιδοψυχολόγος ή παιδοψυχίατρος, και

ζ) ένα πρόσωπο με προσφορά, ευαισθησία και εμπειρία στον τομέα πρόληψης ή αντιμετώπισης της εγκληματικότητας των ανηλίκων.

Όλα τα μέλη διορίζονται με τους αντίστοιχους αναπληρωτές τους. Ο δικαστικός λειτουργός που τοποθετείται πρόεδρος της Εταιρείας απαλλάσσεται μερικά των υπηρεσιακών του καθηκόντων.

4. Τα αναπληρωματικά μέλη μετέχουν στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου χωρίς ψήφο, εκτός εάν απουσιάζουν τα αντίστοιχα τακτικά μέλη.

5. Τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων διορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

6. Το Διοικητικό Συμβούλιο κάθε Εταιρείας Προστασίας Ανηλίκων στην πρώτη μετά τη συγκρότησή του συνεδρίαση εκλέγει από τα μέλη του αντιπρόεδρο, γραμματέα και ταμία.

7. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων μπορεί να ορίσει, ύστερα από εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου Εταιρείας, ως επίτιμο πρόεδρο Εταιρείας Προστασίας Ανηλίκων πρόσωπο που προσέφερε για μεγάλο χρονικό διάστημα αξιόλογες υπηρεσίες στον τομέα της προστασίας των ανηλίκων.

8. Το Διοικητικό Συμβούλιο κάθε Εταιρείας Προστασίας Ανηλίκων μπορεί να συγκροτεί ομάδες κατάλληλων προσώπων, τα οποία προσφέρουν εθελοντική συνδρομή για την εκπλήρωση των σκοπών της Εταιρείας και ιδίως υποβοήθηση της εκπαίδευσης

ή κατάρτισης, οργάνωση πολιτιστικών ή ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων και παροχή νομικής βοήθειας.

3

9. Οι Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων μπορούν να αναθέτουν σε επιμελητές ανηλίκων, εντός του κύκλου των καθηκόντων των τελευταίων και ύστερα από έγκριση του προϊσταμένου δικαστή ανηλίκων, έργα για την υποβοήθηση του σκοπού τους.

10. Οι Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων έχουν δική τους περιουσία, που προέρχεται από επιχορηγήσεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ή άλλων αρχών ή οργανισμών, από εισφορές, δωρεές ή κληροδοτήματα ιδιωτών, καθώς και από έσοδα από εκδηλώσεις ή δραστηριότητες που ασκούνται στο πλαίσιο της λειτουργίας τους.

11. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, θεσπίζεται Κανονισμός Λειτουργίας για τις Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων. Μέχρι την έκδοση της παραπάνω υπουργικής απόφασης, εφαρμόζονται οι ισχύουσες διατάξεις.

12. Η θητεία των μελών των Διοικητικών Συμβουλίων, που υφίστανται κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου, λήγει από το διορισμό των νέων μελών από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων».

Άρθρο 12

1. Στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων συνιστάται εννεαμελές Συμβούλιο με την επωνυμία «Κεντρικό Επιστημονικό Συμβούλιο για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων» (Κ.Ε.Σ.Α.Θ.Ε.Α).

Η συμμετοχή στο Συμβούλιο είναι τιμητική και άμισθη.

2. Στη σύνθεση του Συμβουλίου μετέχουν:

α) πέντε μέλη Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της χώρας, με ειδίκευση σε θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων, από τα οποία ορίζονται ο Πρόεδρος και ο αναπληρωτής του,

β) ένας εισαγγελέας ή δικαστής ανηλίκων,

γ) ένας επιμελητής ανηλίκων,

δ) ένας καθηγητής μέσης εκπαίδευσης, και

ε) μια προσωπικότητα από το χώρο των γραμμάτων και των τεχνών ή της επικοινωνίας.

Τα μέλη του Συμβουλίου και οι αναπληρωματικοί τους ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η θητεία των μελών του Συμβουλίου είναι τριετής και μπορεί να ανανεώνεται.

Το Συμβούλιο συνεδριάζει έπειτα από πρόσκληση του Προέδρου. Στις συνεδριάσεις του μπορεί να συμμετέχουν, χωρίς δικαίωμα ψήφου, τα αναπληρωματικά μέλη του Συμβουλίου, με εξαίρεση την περίπτωση που συμμετέχουν σε αναπλήρωση τακτικού μέλους, και ο Βοηθός Συνηγόρου του Πολίτη, επικεφαλής του Κύκλου Δικαιωμάτων του Παιδιού. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται ο Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999)

3. Το Συμβούλιο συντονίζει και οργανώνει δράσεις, εισηγείται προτάσεις και γνωμοδοτεί στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων.

Το Συμβούλιο για την εκπλήρωση της αποστολής του:

- α) παρακολουθεί το έργο των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων πανελλαδικά,
- β) συνεργάζεται σε εθνικό και διεθνές επίπεδο με οργανισμούς και υπηρεσίες, Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, ερευνητικά και εκπαιδευτικά κέντρα, κοινωνικούς, επιστημονικούς και παραγωγικούς φορείς, δημόσιους ή ιδιωτικούς, καθώς επίσης με μη κυβερνητικές οργανώσεις που ασχολούνται με την πρόληψη και την αντιμετώπιση της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων, οργανώνοντας ενιαίο Δίκτυο,
- γ) συγκεντρώνει και επεξεργάζεται, σε συνεργασία με άλλους φορείς που δραστηριοποιούνται στο χώρο, καταγγελίες για κακοποίηση ή εγκατάλειψη ανηλίκων,
- δ) μελετά θέματα θυματοποίησης και εγκληματικότητας των ανηλίκων και εισηγείται για την πρόληψη και την αντιμετώπισή τους,
- ε) οργανώνει την εφαρμογή νέων θεραπευτικών ή αναμορφωτικών μέτρων, μέσω των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων,
- στ) οργανώνει τον εθελοντισμό με πεδίο αναφοράς τη στήριξη των ανηλίκων και υλοποιεί δράσεις ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης,
- ζ) διαμορφώνει και συντονίζει μηχανισμούς ανίχνευσης της κακοποίησης των παιδιών σε συνεργασία με τις υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας, Δια βίου μάθησης και Θρησκευμάτων και τους συλλόγους γονέων και κηδεμόνων,
- η) τηρεί στατιστικά στοιχεία σε πανελλαδικό επίπεδο,
- θ) εισηγείται στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων την πολιτική για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων και διατυπώνει προτάσεις για τη βελτίωση της

λειτουργίας των ιδρυμάτων αγωγής ανηλίκων και των Ειδικών Καταστημάτων Κράτησης Νέων, και

32

ι) υποβάλλει στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ετήσια έκθεση για το έργο του. Η έκθεση αυτή υποβάλλεται από τον Υπουργό στον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων.

4. Οι δημόσιες υπηρεσίες, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και κάθε άλλος φορέας υποχρεούνται να παρέχουν στο Συμβούλιο, με την επιφύλαξη των ορισμών του ν. 2472/1997 (Α' 50), όπως ισχύει, κάθε στοιχείο ή πληροφορία που είναι αναγκαία για την εκπλήρωση του σκοπού του.

5. Στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων συνιστάται αποκεντρωμένη ειδική υπηρεσία με την ονομασία Ειδική Υπηρεσία Προστασίας Ανηλίκων, η οποία υπάγεται απευθείας στον Υπουργό. Η Υπηρεσία υποστηρίζει διοικητικά το Κ.Ε.Σ.Α.Θ.Ε.Α.

Η υπηρεσία στελεχώνεται από δέκα (10) υπαλλήλους του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ή υπαλλήλους του δημοσίου ή Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου που αποσπώνται σε αυτήν για τρία (3) έτη, με δυνατότητα ισόχρονης ανανέωσης. Από τους παραπάνω υπαλλήλους οι έξι (6) είναι κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ και οι τέσσερις (4) είναι κατηγορίας ΔΕ.

Οι υπάλληλοι υπηρεσιών και φορέων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αποσπώνται με απόφαση του Υπουργού του. Αν ο υπάλληλος προέρχεται από άλλες υπηρεσίες ή φορείς, η απόσπαση ενεργείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του, κατά περίπτωση, οικείου Υπουργού. Ο χρόνος της απόσπασης λογίζεται κανονικά στην υπηρεσιακή και μισθολογική τους εξέλιξη.

Για τη μισθοδοσία και τις δαπάνες των εκτός έδρας μετακινήσεων των ανωτέρω υπαλλήλων εφαρμόζονται οι ισχύουσες διατάξεις.

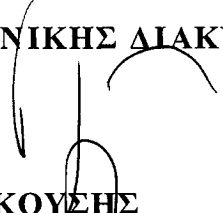
Άρθρο 13

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

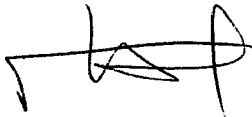
Αθήνα, 14 Ιουνίου 2010

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

**ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
& ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**

Ι. ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

**ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

ΑΝ. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

**ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

Μ. ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

**ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
& ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ**

Χ. ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ

ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθ. 82 / 10 / 2010

ΕΚΘΕΣΗ

Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ.1 του Συντάγματος)

Στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων «Βελτιώσεις της Ποινικής Νομοθεσίας για τους ανήλικους δράστες, πρόληψη και αντιμετώπιση της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων».

Α. Με τις διατάξεις του υπόψη νομοσχεδίου: α. τροποποιούνται – συμπληρώνονται οι ισχύουσες διατάξεις της ποινικής νομοθεσίας, με τις οποίες ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τους ανήλικους δράστες και β. συνιστάται, στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Κεντρικό Επιστημονικό Συμβούλιο, για την πρόληψη και αντιμετώπιση της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων (Κ.Ε.Σ.Α.Θ.Ε.Α.). Ειδικότερα:

Ι. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Τροποποιούνται - συμπληρώνονται ορισμένες διατάξεις του Ποινικού Κώδικα [Π.Κ., (π.δ.283/1985)] και προβλέπονται τα ακόλουθα:

α. Επανακαθορίζονται, μειούμενα, τα χρονικά όρια περιορισμού σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων.

β. Ορίζεται η συμπλήρωση του δέκατου πέμπτου έτους της ηλικίας, αντί του δέκατου τρίτου, που ισχύει, ως όριο για την επιβολή, σε ανήλικο που τέλεσε αξιόποινη πράξη, μόνο αναμορφωτικών ή θεραπευτικών μέτρων ή περιορισμό σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων, κατά περίπτωση.

γ. Ο περιορισμός σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων επιβάλλεται μόνο για πράξεις ανηλίκων με χαρακτήρα κακουργήματος, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαίτερων συνθηκών τέλεσης της πράξης και της προσωπικότητας του ανήλικου.

δ. Προβλέπεται η υποχρεωτική κλήτευση του ανήλικου, προκειμένου να παραστεί αυτοπροσώπως ή να εκπροσωπηθεί από συνήγορο, στη συνεδρίαση του δικαστηρίου, που αποφασίζει για την υπό όρο απόλυσή του.

ε. Επανακαθορίζονται οι προϋποθέσεις για την επιβολή αναμορφωτικών ή θεραπευτικών μέτρων ή περιορισμό σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων, ανηλίκων που διέπραξαν αξιόποινη πράξη μετά τη συμπλήρωση του ανωτέρω ορίου ηλικίας και εισάγονται σε δίκη μετά τη συμπλήρωση του δέκατου όγδοου έτους αυτών.

στ. Καταργείται η υποχρεωτική αντικατάσταση του περιορισμού σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων, με στερητική της ελευθερίας ποινή, για του καταδικασμένους που συμπλήρωσαν το εικοστό πρώτο έτος της ηλικίας τους, πριν αρχίσει η εκτέλεση της απόφασης.
(άρθρα 1 – 3)

II. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

1. Τροποποιούνται οι διατάξεις των άρθρων 4 και 26 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών (ΚΟΔΚΔΛ, ν. 1756/1988) και ειδικότερα:

α. Επανακαθορίζονται: i) η συγκρότηση των δικαστηρίων ανηλίκων, ii) τα προσόντα και οι προϋποθέσεις για το διορισμό στη θέση δικαστή ανηλίκων και εισαγγελέα ανηλίκων στα αρμόδια δικαστήρια, iii) η διάρκεια της θητείας των προαναφερόμενων δικαστικών λειτουργών και του ανακριτή, καθώς και της ανανέωσης αυτών.

β. Προβλέπεται η συμμετοχή σε ειδικό πρόγραμμα επιμόρφωσης, που οργανώνει η Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών, για τον διορισμό στις προαναφερόμενες θέσεις.
(άρθρο 4)

2. Τροποποιούνται – συμπληρώνονται ορισμένες διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας [Κ.Ποιν.Δ., (π.δ. 258/1986)] και προβλέπονται τα ακόλουθα:

α. Θεσπίζεται η υποχρεωτική ακρόαση του ανηλίκου, στην περίπτωση που αποφασίζεται η αποχή από την ποινική δίωξη, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 45Α του Κ.Ποιν.Δ.

β. Επανακαθορίζεται η αρμοδιότητα των μονομελών και τριμελών δικαστηρίων ανηλίκων.

γ. Ορίζεται ότι, τα εγκλήματα που τελούνται από ανήλικους δράστες δεν δικάζονται ποτέ ως αυτόφωρα.

δ. Στους περιοριστικούς όρους, που επιβάλλονται σε ανήλικους δράστες, μπορεί να περιλαμβάνονται ένα ή περισσότερα αναμορφωτικά μέτρα τα οποία ορίζονται στο άρθρο 122 ΠΚ.

ε. Η προσωρινή κράτηση ανηλίκων δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες, με δυνατότητα παράτασης, από το δικαστήριο, μόνο για τρεις (3) μήνες, στις οριζόμενες περιπτώσεις. Η παραβίαση των περιοριστικών όρων δεν επιτρέπεται να οδηγήσει από μόνη της σε προσωρινή κράτηση.

στ. Θεσπίζεται ο υποχρεωτικός διορισμός συνηγόρου από το δικαστή ανηλίκων για τις αξιόποινες πράξεις των ανηλίκων, που δικάζονται σε βαθμό κακουργήματος.
(άρθρα 5 – 9)

III. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Τροποποιούνται οι διατάξεις του ν.2298/1995, με τις οποίες ρυθμίζονται, μεταξύ άλλων, διάφορα θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Ειδικότερα, προβλέπονται τα εξής:

1.α. Επανακαθορίζεται, αυξανόμενο, το κατώτατο όριο ηλικίας στα οκτώ έτη [αντί των επτά, που ισχύει], για την εφαρμογή των σχετικών, με εισαγωγή των ανηλίκων στα ιδρύματα αγωγής ανηλίκων και την παροχή προστασίας σε αυτούς, διατάξεων.

β. Περαιτέρω, ορίζεται ότι: **i)** η εισαγωγή, σε ιδρύματα αγωγής, των ανηλίκων, που διαβιούν με άτομα που τελούν καθ' έξη ή κατ' επάγγελμα αξιόποινες πράξεις, γίνεται εφόσον δεν είναι εφικτή ή σκόπιμη η ένταξή τους σε προνοιακό ίδρυμα φιλοξενίας ανηλίκων.

ii) Η αίτηση εισαγωγής υποβάλλεται και στις Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων, σε περίπτωση δε που την υποβάλλει ο εισαγγελέας ανηλίκων, δεν απαιτείται συναίνεση των ασκούντων τη γονική μέριμνα.

iii) Ο δικαστής ανηλίκων αποφασίζει, μετά από ακρόαση του ανήλικου δράστη, στην απόφαση δε αυτή προσδιορίζεται και ο μέγιστος χρόνος εγκλεισμού στο ίδρυμα.

(άρθρο 10)

2.α. Επανακαθορίζεται ο σκοπός των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων, οι οποίες παρέχουν, μεταξύ των άλλων, υλική και κοινωνική βοήθεια σε ανήλικους και τις οικογένειές τους. Περαιτέρω, παρέχουν και ψυχολογική στήριξη, μπορούν δε να διοργανώνουν επιστημονικές ημερίδες, συνέδρια κ.λπ. σχετικά με την αντιμετώπιση της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων.

β. Προσδιορίζεται η ιδιότητα των μελών των διοικητικών συμβουλίων των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων.

γ. Ο δικαστικός λειτουργός, που ορίζεται πρόεδρος της Εταιρείας Προστασίας Ανηλίκων, απαλλάσσεται μερικά από τα υπηρεσιακά του καθήκοντα.

δ. Ο Κανονισμός Λειτουργίας των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων θεσπίζεται, εφεξής, με υπουργική απόφαση αντί με π. δ/γμα, που ισχύει.

(άρθρο 11)

3.α. Συνιστάται, στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, εννεαμελές συμβούλιο με την επωνυμία «Κεντρικό Επιστημονικό Συμβούλιο για την πρόληψη και αντιμετώπιση της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων» (Κ.Ε.Σ.Α.Θ.Ε.Α.).

β. Καθορίζεται η σύνθεση των μελών του εν λόγω συμβουλίου, στο οποίο η συμμετοχή είναι τιμητική και άμισθη.

γ. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη θητεία των μελών του Κ.Ε.Σ.Α.Θ.Ε.Α και τον τρόπο λήψης των αποφάσεών του.

δ. Προσδιορίζεται το έργο του Κ.Ε.Σ.Α.Θ.Ε.Α., το οποίο μεταξύ άλλων, συντονίζει και οργανώνει δράσεις σχετικά με την πρόληψη και αντιμετώπιση της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων.

Για την εκπλήρωση της αποστολής του: **i)** συνεργάζεται σε εθνικό και διεθνές επίπεδο με οργανισμούς και υπηρεσίες, Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, ερευνητικά και εκπαιδευτικά κέντρα, λοιπούς κοινωνικούς φορείς δημόσιους και ιδιωτικούς, μη κυβερνητικές οργανώσεις κ.λπ., **ii)** οργανώνει την εφαρμογή νέων θεραπευτικών ή αναμορφωτικών μέτρων μέσω των

Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων, iii) διατυπώνει προτάσεις για την βελτίωση της λειτουργίας των Ιδρυμάτων Αγωγής Ανηλίκων και των Ειδικών Καταστημάτων Κράτησης Νέων κ.λπ..

ε. Οι δημόσιες υπηρεσίες, τα ν.π.δ.δ. και οι λοιποί φορείς οφείλουν να παρέχουν στο ΚΕ.Σ.Α.Θ.Ε.Α. κάθε αναγκαία πληροφορία και στοιχείο για την εκπλήρωση του σκοπού του.

στ.ι) Συνιστάται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αποκεντρωμένη ειδική υπηρεσία, ονομαζόμενη Ειδική Υπηρεσία Προστασίας Ανηλίκων, για την διοικητική υποστήριξη του ΚΕ.Σ.Α.Θ.Ε.Α., η οποία υπάγεται απευθείας στον αρμόδιο Υπουργό.

ii) Για τη στελέχωση της εν λόγω υπηρεσίας, αποσπώνται, με υπουργικές αποφάσεις, από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ή από άλλες δημόσιες υπηρεσίες ή ν.π.δ.δ., δέκα (10) υπάλληλοι [έξι (6) ΠΕ ή ΤΕ και τέσσερις (4) ΔΕ κατηγορίας], για τρία (3) έτη, με δυνατότητα ισόχρονης ανανέωσης.

iii) Ρυθμίζονται τα σχετικά με τη μισθολογική και υπηρεσιακή εξέλιξη των εν λόγω υπαλλήλων θέματα, για τις δαπάνες μισθοδοσίας και εκτός έδρας μετακίνησης των οποίων εφαρμόζονται οι ισχύουσες σχετικές διατάξεις.

(άρθρο 12)

Β. Από τις προτεινόμενες διατάξεις προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

Ι. Επί του κρατικού προϋπολογισμού

1. Ετήσια δαπάνη, ύψους **9.000 ΕΥΡΩ** περίπου, από την κάλυψη των λειτουργικών εξόδων της αποκεντρωμένης ειδικής υπηρεσίας, που συνιστάται στο υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, για τη διοικητική υποστήριξη του Κ.Ε.Σ.Α.Θ.Ε.Α. (άρθρο 12 παρ. 5)

2. Εφάπαξ δαπάνη, ύψους **23.000 ΕΥΡΩ** περίπου, από την προμήθεια του αναγκαίου υλικοτεχνικού εξοπλισμού για τη λειτουργία της ανωτέρω υπηρεσίας. (άρθρο 12 παρ. 5)

3. Ενδεχόμενη ετήσια δαπάνη από την αντιμετώπιση των εξόδων, που τυχόν προκύψουν κατά τη συνεργασία του Κ.Ε.Σ.Α.Θ.Ε.Α. σε εθνικό και διεθνές επίπεδο με διάφορους οργανισμούς και φορείς, για τα θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων. (άρθρο 12 παρ.3β)

Η δαπάνη αυτή εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (είδος συνεργασίας, αριθμός συμμετεχόντων κ.λπ.).

II. Επί του προϋπολογισμού των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων (ν.π.δ.δ., επιχορηγούμενα από τον κρατικό προϋπολογισμό)

Ενδεχόμενη ετήσια δαπάνη, από την αντιμετώπιση τυχόν πρόσθετων εξόδων, λόγω του επανακαθορισμού του σκοπού των ανωτέρω ν.π.δ.δ. και ειδικότερα από την παροχή ψυχολογικής στήριξης στους ανηλίκους και τις οικογένειές τους, τη διοργάνωση επιστημονικών ημερίδων, συνεδρίων κ.λπ., σχετικά με την πρόληψη και αντιμετώπιση της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων. (άρθρο 11, παρ.2) Η δαπάνη αυτή εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα.

III. Επί του προϋπολογισμού της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών (ν.π.δ.δ., επιχορηγούμενο από τον κρατικό προϋπολογισμό)

Ενδεχόμενη δαπάνη από τυχόν διοργάνωση ειδικού προγράμματος για την επιμόρφωση δικαστών ανηλίκων. (άρθρο 4 παρ. 4) Η εν λόγω δαπάνη εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (διάρκεια προγραμμάτων, αριθμό συμμετεχόντων κ.λπ.)

Αθήνα, 9 Ιουνίου 2010

Η Γενική Διευθύντρια

Βιολέττα Καρακατσάνη – Κονίδα

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
(άρθρο 75 παρ. 3 του Συντάγματος)

Στο σχέδιο νόμου «Βελτιώσεις της Ποινικής Νομοθεσίας για τους ανήλικους δράστες, πρόληψη και αντιμετώπιση της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων».

Από τις διατάξεις του προτεινόμενου νομοσχεδίου προκαλούνται τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

I. Επί του κρατικού προϋπολογισμού

1. Ετήσια δαπάνη, ύψους **9.000 ΕΥΡΩ** περίπου, από την κάλυψη των λειτουργικών εξόδων της αποκεντρωμένης ειδικής υπηρεσίας, που συνιστάται στο υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, για τη διοικητική υποστήριξη του Κ.Ε.Σ.Α.Θ.Ε.Α. (άρθρο 12 παρ. 5)
2. Εφάπαξ δαπάνη, ύψους **23.000 ΕΥΡΩ** περίπου, από την προμήθεια του αναγκαίου υλικοτεχνικού εξοπλισμού για τη λειτουργία της ανωτέρω υπηρεσίας. (άρθρο 12 παρ. 5)
3. Ενδεχόμενη ετήσια δαπάνη από την αντιμετώπιση των εξόδων, που τυχόν προκύψουν κατά τη συνεργασία του Κ.Ε.Σ.Α.Θ.Ε.Α. σε εθνικό και διεθνές επίπεδο με διάφορους οργανισμούς και φορείς, για τα θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων. (άρθρο 12 παρ.3β) Η δαπάνη αυτή εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (είδος συνεργασίας, αριθμός συμμετεχόντων κ.λπ.).

Οι ανωτέρω δαπάνες θα αντιμετωπιστούν από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

II. Επί του προϋπολογισμού των Εταιρειών Προστασίας Ανηλίκων (ν.π.δ.δ., επιχορηγούμενα από τον κρατικό προϋπολογισμό)

Ενδεχόμενη ετήσια δαπάνη, από την αντιμετώπιση τυχόν πρόσθετων εξόδων, λόγω του επανακαθορισμού του σκοπού των ανωτέρω ν.π.δ.δ. και ειδικότερα από την παροχή ψυχολογικής στήριξης στους ανήλικους και τις οικογένειές τους, τη διοργάνωση επιστημονικών ημερίδων, συνεδρίων κ.λπ., σχετικά με την πρόληψη και αντιμετώπιση της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων. (άρθρο 11, παρ.2) Η εν λόγω δαπάνη εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα.

Η ανωτέρω δαπάνη, στο βαθμό που θα πραγματοποιείται, θα αντιμετωπίζεται από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού των ανωτέρω ν.π.δ.δ.

III. Επί του προϋπολογισμού της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών (ν.π.δ.δ., επιχορηγούμενο από τον κρατικό προϋπολογισμό)

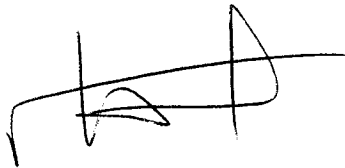
Ενδεχόμενη δαπάνη από τυχόν διοργάνωση ειδικού προγράμματος για την επιμόρφωση δικαστών ανηλίκων. (άρθρο 4 παρ. 4) Η εν λόγω δαπάνη, η οποία εξαρτάται από πραγματικά γεγονότα (διάρκεια προγραμμάτων, αριθμό συμμετεχόντων κ.λπ.), θα αντιμετωπίζεται από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών.

Αθήνα 14 Ιουνίου 2010

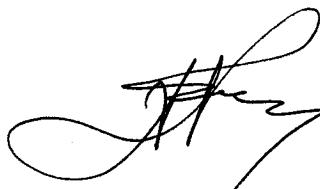
ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

**ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ**

Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Χ. ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ